49րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 1318 — Կ. ՊՈԼԻՍ — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 10/23 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1905 — 24 ՇԱՊԱՆ 1323 – 10 ԹՇՐԻՆԸ ԷՎՎԷԼ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՉԻ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գ[illegible] Ալի [illegible], 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی : اوهانس قیصریان
اداره‌خانه‌سی باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ٣٨

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԿՆՈՋԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԿԻՆԸ ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ՎԱՐՈՒԻ ԳՈՐԾԻ ՄԷՋ

Աշխատելու համար կնոջ կարողութիւնը և ներկայէն աւելի ազդեցիկ ըլլալու համար կնոջ յարմարութիւնը անշուշտ նոր խնդիրներ չեն։ Ասոնք հին ժամանակներէ ի վեր վիճաբանութեան նիւթ եղած են արդէն։ Կղէոպատրայի օրով, 2000 տարի առաջ արդէն որոշ եզրակացութեան մը հասած էր այս խնդիրը։ Բայց ներկային մէջ ասոնք շատ աւելի կարեւորութիւն ստացած են։ Կինը հինէն ի վեր աշխատած է բացառիկ ձայն ունենալ ընտանեկան և հանրային գործերու մէջ, հանրային կարծիքը ընդունած է զինքը նաեւ իբրեւ կախարդ, որ երթալով էրիկ մարդու գործառնութեան ամէն սահմանին մէջ թեւակոխեց։ Հետեւաբար գործի մէջ կին, ազդեցութեան մէջ կին՝ հետզհետէ շահեկան և հետաքրքրաշարժ խնդիրներ եղան։ Կնոջական դատին պաշտպան Անգլուհի մը այս խնդիրը քննութեան նիւթ ըրած է Թերթի մը մէջ։ «Անգլիոյ մէջ, կ'ըսէ, գործի վրայ գտնուող հազարաւոր կիներուն միջէն ո՛ և է կարեւոր կամ պատասխանատու պաշտօն ունեցողները խիստ քիչ են բաղդատմամբ անոնց որ ստորակարգ պաշտօններ կը վարեն։ Ինչ է պատճառը որ հանրային պաշտօն ունեցող կինը շատ քիչ անգամ բարձր դիրքի կը հասնի։ Բնականէն անկարո՞ղ է անիկա հեղինակաւոր պաշտօն ստանձնելու, թէ արդեօք զո՞հ եղած է պարագաներու անդիմադրելի ուժի մը, որ առաջ եկած է պայմանադրական սովորութիւններէն, աւանդութիւններէն և վերջապէս կնոջ մասին ընդհանրապէս սնուցուած նախապաշարումներէն։»

* *

Յօդուածագիր կնոջ կարծիքին նայելով, կիներուն յոռի դաստիարակութիւնն է պատճառ որ անոնք խոհանոցին մէջ փայտ կտրող և ջուր կրող կ'ըլլան միայն, — փոխաբերական բացատրութիւն մը գործածելու համար։ Ցեռի դաստիարակութիւնը կ'ապականէ բարեկրթութիւնը։ Թաղային դպրոցները իրաւ է որ ընդհանուր ծանօթութիւններ մը կուտան, բայց կնոջ յատուկ կրթութիւն չեն տար։ Եւ ինչպէս կրնանք տարբեր բաներ սպասել այդ դպրոցներէն, քանի որ տղաքը շատ պզտիկ կ'ելնեն անկէ։ Դպրոցին դաստիարակութիւնը ո՛չ միայն շատ քիչ ու անբաւական է աղջկան համար, այլ նաեւ մանչուն համար։ Ուստի կնոջ Թերի կրթութեան պատճառը մինչեւ մէկ աստիճան ահա թաղային դպրոցը կ'ըլլայ։ Բայց հիմա առարկողներ պիտի ըլլան որ Թաղային դպրոցներէն զատ մասնաւոր և յատուկ աղջկանց վարժարաններէն դուրս եկող աղջիկներն ալ զուրկ են բոլորովին ընդհանուր կամ առանձնայատուկ ծանօթութիւններէ։ Ստոյգ է։ Աղջիկները մանչերէն աւելի կը յաճախեն մասնաւոր վարժարաններէն, որոնք ապարդիւն են իրենց տուած կրթութեան նայելով։ Ի վերջոյ յօդուածագրուհին կը յիշատակէ աղջկանց բարձրագոյն վարժարանները, և ասոնց մասին գէշ չխօսելով հանդերձ, կը յայտարարէ թէ անոնց մէջ դաստիարակուած աղջիկներուն դոյզն փոքրամասնութիւնը միայն հանրային պաշտօնի մէջ կը մտնէ։ Լաւ կրթուած, լաւ սովրած կինը դարձեալ իր աստիճանին հաւասար պաշտօն մը չի կրնար ձեռք բերել, և հետեւաբար Անգլուհին կ'առաջարկէ այդ գաղտնիքը բացատրել կնոջական սեռին հոգեբանական ուսումնասիրութեամբ։ Հիմա պիտի ըսէք որ կացին մը կտրելու համար ամբողջ շոգեշարժ մեքենայ մը շարժման մէջ դնել կը նշանակէ ասիկա. բայց հոգ չէ. շոգեշարժ մեքենայի մը գործողութիւնները միշտ հետաքրքրաշարժ են։

* *

Ուստի դառնանք հոգեբանական ուսումնասիրութեան։ Յօդուածագիր կինը կը շարունակէ. — Գործի վրայ կինը չի խորհիր. «Ըսէ՛ք ինչպէս որ սովրեցեր են, ա՛յնպէս ըրէ». ահա այս սխալ սկզբունքին կը հետեւի։ Եւ երբ դժուարին կամ նոր խնդիր մը առջեւը ելնէ, կ'անձրկի կը մնայ, նոր գաղափարի չի գար, իր ըրածը կամ ընելիքը հանրային դատաստանին կամ քննութեան ենթարկելէ կը վախնայ։ Էրիկ մարդը սա՛նկ չէ, ան աւելի համարձակ է։ Կնոջ այս ընթացքին պատճառներէն մէկն ալ իր ծայրայեղ հպարտութիւնն է. ինք իրմով լեցուած ա՛յդ էակը չուզեր որ մարդ իր ըրածին դիտողութիւն, առարկութիւն ընէ։ Ասոր համար է որ կիները մրցումի չեն մասնակցիր, իրենց անձին չափազանց կարեւորութիւն տալով, և երբ հեղինակութիւն ունեցող պաշտօնի համար կոչուած ըլլայ խառն սեռէ, այրերը կը փութան, բայց կիները քիթերնուն չեն տանիր։»

* *

Կնոջ դերին պաշտպան յօդուածագիրը Թո՛ղ քիչ մը մեզի կարգ տայ խօսելու։ Բարձր պաշտօններէ կնոջ խուսափելուն բուն պատճառը ա՛յն է որ անիկա պէտք չունի անոնց։ Ստուար մեծամասնութիւնը բնաւ միտք չունի գործի կին ըլլալու։ Կինը չի փարիր գործի մը զայն առաջ տանելու համար, յանկարծ միտքը բան մը կ'իյնայ, և կը փոխուի։ Ահա, «առանց սեռին հոգեբանական ուսումնասիրութեան», պատճառը թէ ինչո՛ւ համար կիները իրենց հանրայի՛ն պաշտօնին գլուխը չեն անցնիր էրիկ մարդու գործունէութեամբ։ Կինը շինուած է տունին մէջ գործելու համար։

* *

Երիտասարդներուն առողջ կնիկ և աղջիկներուն առողջ էրիկ գտնելու համար նոր ծրագիր մը կ'առաջարկուի Անգլիոյ մէջ։ Կը խնդրուի հայրիկներէն և մայրիկներէն որ իրենց զաւակները չամուսնացնեն մինչեւ որ նշանածը չը կրնայ իրենց ցուցնել թէ ապահովագրական ընկերութիւն մը աղջկան կամ տղուն համար «առաջնակարգ կեանք» մը ապահոված է անոր։ Բնական է թէ հօր մը համար փափաքելի է որ յուսալից փեսացուն իր կեանքը ապահովագրած ըլլայ։ Բայց խնդիրը կը փոխուի եթէ պնդէ որ այդ կեանքը «առաջնակարգ»ի վկայական ունենայ, և ա՛լ աւելի կը կնճռոտի խնդիրը. եթէ նոյն սկզբունքը հարսնցուին համար ալ գործադրուի։ Իրար կ'անցնինք մինչեւ հիմա ապացուցանելու համար որ երկու սեռերը հաւասար են, այս անգլիական նոր մեթոտը անակնկալ կերպով փտած կ'ըլլայ սեռերու հաւասարութեան գաղափարը։ Բայց այս սկզբունքին տարօրինակութիւնը ընդունելով հանդերձ, ուրախալի պարագայ մըն է որ հետզհետէ կ'ընդհանրանայ սա՛ կարծիքը թէ հաստատուն առողջութիւնը պէտք է պայման մը ըլլայ ամուսնութեան։ Սակայն դեռ ժամանակը չէ ա՛յնքան խիստ ու կտրուկ դրութիւն մը գործադրելու։

ԵՐԿՈՒ ԿԻՆԵՐ

Տիկին մը հետեւեալը կը գրէ. — Լոնտոնի սեղանաւորական Թաղին մէկ ճաշարանին մէջ անցեալ օր կերակուր կ'ուտէի, երբ միեւնոյն սեղանին ծայրը նստող երկու այրեր սկսան խօսիլ իրենց կիներուն արժանիքին վրայ։ Այնքան պարզ և բացէն կը խօսէին որ անկարելի էր չլսել անոնց ըսածները։ Մէկը լիաբերան գովեստ կը կարդար իր կնոջ, ակներեւ հպարտութեամբ մը կը պատմէր իր բարեկամին թէ ինչ պատուական ընկերուհի մըն է ան իրեն համար, և ո՛րքան պայծառ և երջանիկ ըրած է իր տունը։ Ցետոյ կը հիանար, կը սքանչանար իր դրամը ծախսելու եղանակին վրայ, անոր ունեցած հոգածութեան և իմաստութեան վրայ, ա՛յնպէս որ ամէն շաբթու գլուխ փոքրիկ խնայողութիւն մը կ'ընէր, աղէկ ուտելով խմելով հանդերձ։ Իր երեւոյթէն դատելով, այս մարդը տարեկան 500 ոսկի եկամուտի տէր ըլլալ կը թուէր։ Իր ըսածներէն աղէկ մը հասկցայ որ իր կինը պատուական տանտիկին մըն էր, խնայասէր, և իրենց համար արդարեւ երջանկաբեր էր ամուսնացեալ կեանքը։ Ընդհակառակն իր ընկերը իր ընտանեկան գործերուն վրայ խիստ տխուր պատմութիւններ կ'ընէր։ Իր կինը գեղադէմ և անձնապէս հաճելի էր, և ասիկա պարծանք մը համարած էր իրեն, և էրկանը կը յայտարարէր թէ իր գեղեցկութիւնը կը բաւէ իրեն։ Հոգ չէր տաներ տունի գործերուն, և իր վայրկենական քմահաճոյքը միա՛ն նկատի առնելով դրամը կը ծախսէր, այնպէս որ արդէն իսկ էրիկը պարտքի տակ ինկած էր։ Իր ըսածներէն այնպէս կը կարծեմ թէ իրենց ընտանեկան կեանքին մէջ ուրիշ ցաւալի պարագաներ ալ կան, զորս չուզեց յայտնել։

Երկու այրերն ալ երիտասարդ էին, և կեանքի ասպարէզը դեռ ամէն կերպով բաց էր իրենց առջեւ։

Այս փոքրիկ խօսակցութիւնը մտածել տուաւ ինծի թէ ի՛նչ ահագին կարողութիւն ունի կին մը շինելու կամ աւրելու համար ասպարէզը ա՛յն մարդուն, որ մասնակից կ'ընէ կի՛նը իր յաջողութիւններուն և ձախորդութիւններուն։

(Տէյլի Թելէկրաֆ)

ՄԱՐՈՆԻԹՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔ
ԱՄԵՆ. Տ. ԻԼԻԱՍ ՊՈՒԹՐՈՍ ՀՕՅԷՔ
ՈՐ ԱՅԺՄ ՊՈԼԻՍ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ
S. B. ELIAS BOUTROS HOYEK
Patriarche des Maronites

ԾՆՈՂՔՆԵՐԸ ԻՆՉ ՊԷՏՔ Է ԸՆԵՆ

ԻՐԵՆՑ ԶԱՒԿՆԵՐՈՒՆ ԲԱՐՕՐՈՒԹԵԱՆԸ ՀԱՄԱՐ

Շատ ծնողքներ իրենց զաւակներուն դաստիարակութիւնը մէկ քանի բառ հայերէն և ֆրանսերէն սորվեցնելու վրայ հիմնելով, երբոր անոնց ուսումնական ընթացքը աւարտած տեսնեն, կը կարծեն թէ ալ իրենց պարտականութիւնը աւարտած են։ Բայց անոնք որ աւելի խորհող են և աւելի գաղափար ունին ճշմարիտ դաստիարակութեան վրայ՝ բնականաբար այս տեսակ միջոց մը պաշարով չեն ուզեր գոհանալ, այլ կը փափաքին նաեւ անոնց հոգւոյն զարգացմանը՝ վստահ ըլլալով թէ ընկերական կեանքին մէջ ստիպողական հանգամանք մը ունի, երբ մարմնոյն պատշաճ կրթութիւններն ալ գան զարգացնել անիկա։

Եթէ դպրոցին մէջ սահող տարիները կարենան օգտակարապէս գործածել տալ ծնողքները իրենց տղոց, անշուշտ այնչափ պարապ, այնչափ անհոգուտ և այնչափ տգէտ անհատներ չպիտի գտնուէին որ կարենան իրենց ծանրութեամբ աշխարհին բեռ ըլլալ և մարդկային ընկերութիւնը ապականել իրենց մոլութիւններով։ Բայց ընդհակառակը այսօր այնչափ տգէտ և ունայնութեամբ զեղուն հոգիներ կ'ելնեն վարժարաններէն որ ալ անտանելի կը դառնայ անոնց հետ գործ ունենալը, գլխաւորաբար ամէն բան սովրած կարծելնուն համար ինքզինքնին։ Եւ ալ ի՛նչ կը յուսայ ակնկալել մարդ ասոնցմէ, քանի որ իրենց գլխաւոր զբաղմունքն է հագուիլ, սրբուիլ, դատարկապորտներու հետ տեսակցիլ, թատրոնները, հասարակաց զբօսավայրերը, սրճարանները յաճախել։ Սակայն յանցանքը որո՞ւնն է, ինչպէս օր ըստ օրէ չապականին անոնք որ վարժուած են իրենց տղայութեան հասակէն ի վեր ինչ չարի հետեւած ըլլալնին չգիտնալ։

Երբ տղայ մը իր ուսումը աւարտէ, խելացի և խնամոտ հօրը պէտք ունի որ գիտնայ իր հոգածութիւնը կրկնապատկել և անոր դաստիարակմանը մեծ խնամք տանիլ։ Այն ատեն է յարմար միջոցը ուղղելու իր որդւոյն բարքերը և բնութիւնը։ Պէտք է նոյն միջոցին քիչ մը թոյլտուութիւն տալ, բայց ո՛չ չափազանցօրէն սանձարձակ թողուլ, տալ նաեւ քիչ մը դրամ — պարապ եղած պահուն — հաշիւը պահանջելու պայմանաւ՝ որպէսզի անով չեղծանի։ Ամէն ատեն յորդորելու է զինքը մաքուր և պարզ զգեստ հագնիլ բաւական նկատելով անիկա։ Վերջապէս ազդելու է անոր վրայ դատարկապորտութեան երկիւղ՝ ուրկէ կը ծնին գլխաւորաբար ամէն տեսակ չարիքներ։

Տղու մը պարապոյ ժամերը կրնան չձանձրացնել զինքը եթէ մարմնոյ կրթութեան և իր հասակին յարմար անմեղ զբօսանքներու նման ժամանցներ ունենայ։

Երաժշտութիւնը ամենէն պարկեշտ և ամենէն անմեղ զբօսանքն է որ կը պատշաճի ամէն հասակի, ամէն վիճակի, ամէն տեղւոյ և գրեթէ ամէն ժամանակի։ Երաժշտութիւնը մտքին գերագոյն սփոփումը, անմեղ ուրախութիւններուն գրգռիչը և զգայնութիւններուն զուարթացուցիչն է։ Սակայն այսուհանդերձ պէտք չէ որ մարդ անիկա իր գլխաւոր զբաղմունքը դարձնէ և ոչ ըսել տայ քաջ երաժշտի մը համար ըսուած սա տողը «այնչափ միտք ունէր մատներուն և ականջներուն մէջ որ շատ քիչ էր մնացած գլխոյն մէջ»։

Ուրեմն տղու մը հոգեկան և մտաւորական այս կարգի ուսումներ տալու համար պէտք է ժամանակին սկսիլ որ ամենափափուկ և լաւ մշակուած ծաղիկի մը նման օրըստօրէ աճի, բողբոջի

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՑՈՎ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԻԴ.
ՄԻՍ ՕՒԷԹԻ ՏԱՌԱՊԱՆՔՆԵՐԸ

Հիւպատոսը հիմա պաշտօնական հանգամանքը ձգած բարեկամաբար կը տեսակցէր երկու անգլիացիներուն հետ, որոնց ըրած պատմութենէն ինքն ալ զգածուած էր և կը փափագէր որ Լավառէտ այսչափ ծանր պատիժով մը չտուժէ իր անխոհեմութիւնը. ուստի կրկին շարունակելով խօսիլ.

— Դագաղին մէջ դրուած Չինացի մեռելին տէրը՝ Բալիմա ընտանիքը եթէ ազդեցիկ ու հարուստ չըլլար, ձեր բարեկամը մինչեւ հիմա ազատած կ'ըլլար բանտէն, աւա՛ղ որ սակայն Բալիմա ընտանիքին անդամներէն մէկը բարձրաստիճան անձնաւորութիւն մըն է Բէքինի մէջ։ Կուսակալը նկատելով որ եթէ Լավառէտը պատժէ, Չինու-Ֆրանսացիները պիտի զայրանան, եթէ չի պատժէ Բալիմա ընտանիքը իր դէմ պիտի ելլէ, ուստի պատասխանատուութենէ զերծ մնալու համար խնդիրը Չինաստանի ամէնէն մեծ ժողովքին այսինքն Զանկ Լի Եա Մէնին գնահատման ենթարկել ստիպուեցաւ։

Միս Օւէթ տխուր լռութեամբ հասկցուած էր,

— Շատ լաւ, ըսաւ, ուրեմն ի՞նչ ընել կ'իյնայ մեզ հիմայ։

— Պէտք է սպասէք օրիորդ։

— Ո՞րչափ ատեն։

— Ամէնէն քիչը երեք չորս շաբաթ։

Միս Օւէթ յուսահատաբար աչքերը դէպի երկինք յառեց։ Հիւպատոսը խորապէս ազդուելով մանկամարդ աղջկան այս սրտաճմլիկ արարքէն,

— Կը յուսամ որ ուշ կամ կանուխ գործը կարգին կը մտնայ, օրիորդ, ըսաւ. յուսահատելու պատճառ չկայ, Չինաստանի մէջ երբ ամբաստանուած մը անմիջապէս չգլխատուի. յուսալի է որ մահուընէ ազատի. ես խնդիրը Ֆրանսական հիւպատոսին ալ պարզեցի, անիկայ ալ իմ կարծիքէս է, ասկէ ետք ի՛նչ ալ որ պատահի և խնդիրը ի՛նչ գոյն որ առնէ կ'իմացնեմ ձեզ։

Հայր ու աղջիկ շնորհակալութիւն յայտնելով հիւպատոսին մեկնեցան անոր քովէն և ճամբան մտածկոտ քալելով սկսան դէպի իրենց իջեւանած հիւրանոցը ուղղուիլ։ Այնչափ մեծ էր վիշտը երկուքին ալ, որ չկրցան ուշադրութիւն դարձնել իրենց հետեւող կարգ մը չինացիներու։ Այսպէս երբ նեղ փողոց մը կ'անցնէին, օդին մէջ սաւառնող զաւազան մը եկաւ և ուժգնութեամբ Սըր Մօուլթօնի ուսին զարնուեցաւ. նոյն պահուն խժալուր ձայներ մը եւս արձագանգեցին և Միս Օւէթ ետին դառնալով երբ խուռն ամբոխ մը տեսաւ, սարսափահար եղած,

— Ի՜նչ է սա, հայրիկ, գոչեց, ի՞նչ կ'ուզեն այս չինացիները։

— Չինացիները այսպէս իրենց հիւրասիրութիւնը կը յայտնեն մեզ, զաւակս, պատասխանեց Սըր Մօուլթօն պաղարիւնութեամբ. չե՞ս գիտեր, Չինացիները Եւրոպացիներուն չարիք հասցնելէ ուրիշ բանի վրայ չեն մտածեր։

Անգղիացին այս խօսքերը արտասանած պահուն վեցհարուածեանը հանեց և ամբոխին սպառնաց, և սակայն մէկ հրազէն մը ի՛նչ կրնար ընել երկու հարիւր հոգիէ աւելի չինացիներուն։ Սըր Մօուլթօն երբ վեցհարուածեանին ըլլաթակը պիտի քաշէր, աղջիկը թեւերուն պլլուելով, արգիլեց անոր՝ կրակ ընելը։

Չինացի Հան՝ շոգենաւին մէջ երբ փոքրիկ մետաղէ ծաղիկ մը յանձնած էր Միս Օւէթի, ըսած էր թէ այն ծաղիկը դժուարին պարագաներու մէջ կրնար օգտակար ըլլալ մարդուս՝ Չինաստանի մէջ։ Անգլուհին վայրկենաբար յիշեց այս պարագան և գրպանը պահած մետաղէ ծաղիկը հանելով դէպի ամբոխը նետեց։ Ծաղիկը երեւնալուն պէս, չինացիներուն ամէնքն ալ յարգական հանդարտութիւն մը առին և ամէն մարդ իր տեղը գամուած մնաց։ Սըր Մօուլթօն դեռ այս անակնկալ փոփոխութեան պատճառը չհասկցած՝ չինական ամբոխը քաշուեցաւ փողոցէն և Միս Օւէթ ալ նախապէս նետած ծաղիկը ծռեցաւ առաւ գետնէն։

Աղջիկը մինչեւ այն ատեն չէր ըսած հօրը թէ Չինացի Հան սանկ ծաղիկ մը տուած է իրեն. այս դէպքին վրայ պատմեց շոգենաւին մէջ չինացիին հետ ունեցած տեսակցութիւնը և Սըր Մօուլթօն խիստ գոհ մնաց գիպուածէն որ այն ծաղիկին շնորհիւ փրկուած էր իրենց կեանքը։ Ալ անկէ ետք հայր ու աղջիկ ո՛րչափ որ պտըտեցան քաղաքին մէջ, Չինացիներու նախատինքին առարկայ չդառնալէ զատ, ընդհակառակն անոնց՝ իրենց օգնելու պատրաստ ըլլալը կռահեցին։ Օր մը մանաւանդ, մանուածապատ փողոցի մը մէջ մոլորած ու կորսնցուցած իրենց ճամբան, երբ կը դեգերէին յուսահատ չինացի անցորդ մը մօտեցաւ անոնց ու նշանացի կերպով հասկցնելով որ կ'ուզէ օգնել, զանոնք մինչեւ հիւրանոց բերաւ և Սըր Մօուլթօնի այս առթիւ իրեն տուած մէկ պարգեւն ալ մերժեց։

Հայր ու աղջիկ սպասելով որ Լավառէտի նկատմամբ որոշում մը տրուի, ութ օր պտըտելով ժամանակ անցուցին քաղաքին մէջ։ Ութ օր ետք Միս Օւէթ տեսնելով որ բան մը չեն կրնար ընել երիտասարդին ազատութեան համար, սկսաւ ճշմարտապէս մտահոգ ըլլալ. ալ հիմա կը խոստովանէր որ Լավառէտ իր անսահման բարեմասնութիւններով մեծ տեղ բռնած էր սրտին մէջ և առանց անոր պիտի չկրնար ապրիլ։

Միս Օւէթ փորձով հաստատած էր թէ իր կրած ծաղիկը ի՛նչ մեծ ազդեցութիւն ունի չինացի ժողովրդեան վրայ, ուստի հասկնալու համար թէ նոյն այն ծաղիկը բանտապաններուն վրայ ալ կրնայ ազդել, հետեւեալ օրը հօրը ընկերակցութեամբ գնաց այն բանտը ուր Լավառէտի մօտենալը տեսած էր։ Անգլուհին թէեւ գրպանի ծաղիկը բանտին տնօրէն Շօն Զէի ներկայեց, սակայն չկրցաւ վճռական օգուտ մը քաղել անկէ. տնօրէնը բացէ ի բաց յայտարարեց թէ, առանց կուսակալէն հրաման առնելու չհամարձակիր Լավառէտը ազատ արձակել և թէ եթէ Միս Օւէթ նամակ գրէ, զայն սիրայօժար պիտի յանձնէ Լավառէտի։

Այս տեսակցութեան պահուն գտնուող Տրանս թարգմանի պաշտօնը կը կատարէր բանտապետին և Միս Օւէթի միջեւ։ Ո՛չ ոք սակայն ուշադրութիւն ըրած էր որ Չինացի աղջիկը խօսելով հանդերձ վերէն ի վար մասնաւոր ուշադրութեամբ կը դիտէր Միս Օւէթը, անոր հոգւոյն խորերը հետախուզող ակնարկով մը։

Անգլուհին մտախոհ մը մէկ քանի տող գրեց Լավառէտի հասցէին ու մեկնեցաւ։

Տրանս անմիջապէս ետքը Լավառէտի սենեակը մտաւ ուր նստելով, երիտասարդին ըսաւ որ նշանածը շատ գեղեցիկ աղջիկ մըն էր և իրաւունք ունէր այդչափ ազնիւ ու արժէքաւոր աղջիկ մը սիրելու, քանի որ անիկա ալ զինքը կը սիրէր չափէն աւելի, ու իր ազատութեանը համար մինչեւ բանտ եկած էր, բանտապետին աղաչելու։

(Շարունակելի)

և իր ամէն կատարելութիւններով ուգեւորի և կարենայ պատուաբեր ըլլալ իր անձին և իր համայնքին։

Ո՛րչափ երջանկութիւն տղոց և որչափ պատիւ ծնողաց եթէ իրենց առաջին պարտականութիւնը ընդունելով ընտանեկան դաստիարակութիւնը, ջանան գործադրել զայն ճշդիւ։ Ընտանեկանութեան մը մէջ փոխանակ սուտ և վնասակար հաճոյքներու՝ զուտ և օրինաւոր զուարճութիւններ փոխանակելու են և անօտի զբօսանքներու տեղ պատուաւոր զբաղումներ, որպէսզի նոյն ընտանիքը մշտնջենական գոհութեան և ուրախութեան կենդանի աղբիւրը հանդիսանայ։ Ինչպէս ծնողք մը կը հսկէ անոնց առողջութեանը վրայ, ներկայ կը գտնուի անոնց խաղերուն, անոնց զբօսանքներուն և զուարճութիւններուն և այսպէս մօտէն կը հսկէ քով գիտնալով թէ ապագային լաւ պտուղներ քաղելու կարող պիտի ըլլայ։

Անոնք որ անթերի դաստիարակութեամբ ուսուցած են իրենց զաւակներուն այն պատկառանքը և հնազանդութիւնը, որ իրաւ պարտական են իրենց կենսատուներուն, և օրինակաւորելի ըրած են անոնց ուսած գիտութիւնները. Ի՛նչ մեծ փառք։ Ի՛նչ կը պակսի այս տեսակ ծնողքներու գոհ և երջանիկ ապրելու համար։

ԵՐ. Մ. ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՆԳԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Սթանտարտի խմբագրականէն

Անգլիական կառավարութեան եւ ժողովուրդին բաղձանքը եղած է միշտ Գերմանիոյ հետ աղէկ վարուիլ։ Թշնամական ո եւ է զգացում չունինք Գերմանիոյ դէմ, և մեր միակ հակառակութիւնը կը գտնուի առևտրական մրցումին պատուաւոր ասպարէզին մէջ։ Մարօքի մէջ ֆրանսական իրաւունքներուն մասին Մեծն Բրիտանիոյ վերջին գործողութեան վրայ գերման հրապարակագիրներուն բարկացոտ և թիւր մեկնութիւնները ո՛չ մեր քաղաքականութիւնը կրնան փոխել, ո՛չ մեր դատողութիւնը կրնան խանգարել, ո՛չ նոյն իսկ մեր զայրոյթը կրնան դրդել։ Բայց կը ցաւինք որ պոռոտախօս շեշտ մը սկսած են տալ իրենց յայտարարութեանց քանի մը գերման թերթեր, որոնք մինչեւ ցարդ արդարակորով չափաւորութեամբ մը կը դատէին մեր բռնած ընթացքը իրենց հանդէպ։ Դժուար չէ իմանալ իրենց զայրոյթին պատճառը։ Շատ նեղսրտած են գերման դիւանագիտութեան յանկարծական և անախորժ ձախողուածին վրայ միջազգային կացութեան մէջ, այսինքն Մարօքի գործին և Ռուսիոյ հետ իրենց փափաքած գինակցութեան գործին մէջ։ Երկու քաղաքականութիւններն ալ ջուրը ինկան։ Ժամանակ մը ամէն բան անստոյգ էր, և այս անստուգութենէն Գերմանք կը յուսային օգուտ քաղել վերջապէս։ Յանկարծ Թանճէրի մէջ երևնալով, կարծեցին թէ սաստ պիտի արգիլէին ֆրանսական կառավարութեան իրաւունքը, որ անժխտելի էր։ Ասկէց զատ, Գերմանացւոց յոյսը աւելի արծարծեցաւ, երբ իրենց ազդեցութեան տակ ինկաւ Մ. Տէլքասէ, որ անգլեֆրանսական պայմանագրութիւնը կնքած էր Մարօքի մասին։ Այդ արտասովոր կերպով ճարպիկ նախարարը դուրս հանուեցաւ վարչապետ Ռուվիէի կողմէ, որ իր հաշտակաւոր և պատուական պաշտօնակցին զոհողութեամբը կը յուսար գերմանական հալածանքը մեղմացնել, Տէլքասէն վրայ տալով գնել գերմանական բարեացակամութիւնը։ Բայց Ռուվիէ շատ շուտ հասկցաւ սխալած ըլլալը։ Եթէ Պիւլով իշխան կամ իր կառավարութիւնը գոհ մնացած ըլլային սաստ, Պերլին իրաւամբ կրնար պարծիլ Բարիզի վրայ յաղթութիւն մը տարած ըլլալուն համար։ Բայց գերման վարչապետը գէշ երազ մը ներշնչուած, սկսաւ պնդել և արդարացնել իր գործողութիւնը՝ Մարօքի վրայ Ֆրանսացւոց իրաւունքները ջուրին տալ աշխատելով։ Շաբաթներով մանուածապատ տաղտկալի բանակցութիւններէ վերջ ի մասին Միջազգային ժողովի մը՝ որուն պարտաւորեց ֆըրանսական Հանրապետութիւնը, Պիւլով ի վերջոյ դիտել տուաւ թէ ամբողջ վէճը կրնար կարգադրուիլ քանի մը ժամուան մէջ։ Գերմանիա ամբողջ այս գործին մէջ իր բռնած ընթացքով կ'ուզէր ցոյց տալ Ֆրանսացիներուն թէ ի՛նչ թանկագին բարեկամ մըն է ինքը, և ի հարկին՝ ո՛րքան ահարկու թշնամի մը։ Այս ճարտար խաղը խաղալով, սկսաւ ուրախանալ, յուսալով որ իր հակառակորդը յայտնի պարտութեան մը վրայ պիտի փութար սիրով ողջունել իր միւս առաջարկութիւնը, այսինքըն Անգլիան զոհել և Գերմանիոյ փարիլ։

Ֆրանսա իսկոյն հասկցաւ թէ իր դիւանագիտութիւնը ո՛րքան խոշոր սըխալ մը գործած էր։ Հասկցաւ թէ Մարօք պարզ պատրուակ մըն էր։ Գերմանիոյ ջանքը ուրիշ բան չէր եթէ ոչ՝ Ֆրանսան բաժնել Մեծն Բրիտանիայէն և պարտաւորել զայն Պերլինի հետ սերտ համաձայնութիւն մը ընդունելու։ Մ. Տէլքասէի հրաժարումը սա՛ պիտի նշանակէր թէ այսուհետեւ Ֆրանսայի արտաքին աշխարհավարութիւնը գերման քննադատներուն ուղղութեամբ պէտք էր վարել։ Այս ներքին գերմանական հնարքին բացայայտ պատրանքը և յայտնութիւնը անհ գլխաւոր պատճառն է Գերմանիոյ զայրոյթին, որ դիւրաւ չի կրնար խաղաղիլ։ Տարիներու չարաչար աշխատութիւնը փճացաւ քանի մը օրուան մէջ։ Զենք կարծեր անպատճառ որ Գերմանիա նպատակ ունեցած ըլլայ դառն զգացումները արթնցնելու դարձեալ իր երբեմնի թշնամիին մէջ։ Գերմանիա միշտ կը թուէր աշխատիլ բարւոք յարաբերութիւններ հաստատել Ֆրանսայի հետ, և եթէ Ֆրանսացիք երբեք չեն կրնար մոռնալ որ իրենց ամէնէն գեղեցիկ գաւառներէն երկուքը խլուած են իրենց ձեռքէն, բայց անոնք ալ սկսած էին՝ կարծենք՝ այլ եւս չմտածել վրէժխնդիր պատերազմի մը վրայ։ Անկեղծօրէն կը յուսանք որ այդ վտանգաւոր վրէժառութեան մոխիրները դարձեալ չարծարծուին ֆրանսական միտքերուն մէջ, մանաւանդ որ կ'երեւի թէ Պիւլովի վերջին հնարքները պատերազմի գըրգռում մը չէին, այլ ձեւակերպութեան պակասութիւններ, և համակրութիւն վաստկելու անպատեհ եղանակներ։ Դիւրին է հասկնալը թէ Գերմանիա կը փափաքի Ֆրանսան իրեն կապել, միւս տէրութիւններէն բաժնելով զայն։ Իրաւունք չունինք գանգատելու, գիտնալով հանդերձ թէ իր նպատակն է ա՛յնպիսի մէթոտներով գործել, որոնք կրնան կղզիացնել Անգլիան։ Ամէն եւրոպական տէրութիւն իրեն համար ու մանաւանդ Գերմանիա նշանաբան ըրած է «Զգուշութիւն և Սպառազինութիւն»։ Սակայն Պերլինի ձախողուածը անտարբեր կ'ընէ զինքը միւսներուն դիւրազգածութեան։ Գերմանացին անհատապէս դաժան և անձնասէր չէ, բայց կը ցաւինք որ Գերմանիա միւսներուն զգացումներուն հանդէպ ցաւալի անտարբերութիւն մը ցոյց կուտայ։

Պիւլով ի՛նչ տեսակ ուղղութիւն ընտրեց իրեն, և ի՛նչ արդիւնք կը սպասէր անկէց։ Նախ ուզեց Ֆրանսան նուաստացնել աշխարհի աչքին առջեւ, և ապա բարեկամութիւն ընծայել անոր։ Գերման դիւանագիտութեան աւանդական մէթոտը ա՛յս եղած է։ Առաջին գործադրողը եղաւ մեծն Պիզմարք, որ միմիայն իր հայրենակիցները կը հասկնար, բայց ոչ միւսները։ Դեռ մեր միտքէն չէ ելած այն տարօրինակ կերպով անպատշաճ եղանակը, որով կ'աշխատէր Մեծն Բրիտանիան Երրեակ Զինակցութեան մէջ քաշել մտցնել։ Երբ վերջապէս հասկցաւ թէ այդ ծրագիրը գլուխ ելնելիք բան չէ, հաշտարար եղաւ, և գրեթէ քաղաքավար։ Միեւնոյն ռազմագիտութիւնը հիմակ ալ Ֆրանսայի համար կը գործածուի։ Գերմանիա այս ռազմագիտութեան սկսաւ ա՛յն պահուն երբ Ցուշիմայի ճակատամարտը ցոյց տուաւ Ֆրանսայի պետական մարդոց թէ այլ եւս չունին Եւրոպայի մէջ զինակից՝ որուն վրայ կարենան յոյս դնել։ Առանձին մնացած ըլլալու զգացումը ո՛րքան նեղացուցիչ կ'ըլլար, ա՛յնքան ալ Գերմանիոյ ճնշումը կը սաստկանար, և վերջապէս Ֆրանսա փորձուեցաւ Տէլքասէն հրաժարեցնելու տկարութիւնը գործել, որուն վրայ այսօր սաստիկ կը ցաւի։ Երկրորդ օրն իսկ այդ զոհողութեան պարապ ըլլալը հասկցուեցաւ Բարիզի մէջ, երբ տեսնուեցաւ որ Գերմանիոյ միտքը ուրիշ տեղեր կը թափառի եղեր։ Ինքզինքը յարգող ժողովուրդ մը ի՛նչպէս կրնար համապատասխանել ա՛յդ կերպով եղած հրաւէրի մը։ Զարմանալի է որ Գերմանացիներուն պէս ազատական ցեղ մը, որ ապառնալիքի չի հանդուրժեր բնաւ, թոյլ տուաւ որ ուրիշի մը հանդէպ ցոյց տրուի վարմունք մը՝ որու պիտի չհանդուրժէին, եթէ իրենց դէմ եղած ըլլար։ Ասկէց զատ, չխրատուելով հիմակ ալ մեզի դէմ անտեղի և պոռոտախօս լեզու մը կը բանեցնեն։ Ասդիէն անդիէն բրիտանական կարծեցեալ մեքենայութիւններու առասպելներ հաւաքելով, մեր մարտանաւերուն վրայ խորհըրդածութիւններ կ'ընեն, նպատակ կը վերագրեն անոնց, և մեր կառավարութենէն բացատրութիւն պահանջելու խօսքեր կ'ընեն։ Միջազգային այս պոռոտախօսութեամբ բան մը անգամ չեն կրնար ձեռք բերել։ Զենք կարծեր սակայն որ երկու երկիրները մերձուին պատերազմի մը մէջ, որ, — ինչպէս ըսաւ Պիւլով իշխան, — ահագին մնաս կը պատճառէ երկու երկիրներուն համար ալ։ Ուստի աւելորդ է որ քանի մը թերթեր — անգլիական և գերմանական — հայելիին առջեւ անցնին և հասակնին չափեն մօտալուտ կարծեցեալ կռուին մէջ պարտութեան կամ յաղթութեան նշաններ որոնելով իրենց դէմքին վրայ։

ՌՈՒՍ ՍԻՆՕԴԻՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ՊՐՕԿՈՒՐՕՐԸ. — Բեթերսպուրկէ կը հեռագրեն Նայէ Ֆրայէ Բրէսէի թէ այս անգամ ստուգիւ իր հրաժարականը տուեր է Ռուս Սինոդին հանրածանօթ Աւագ Պրոքուրոր Բոպէտոնօսցէւ, բայց Ցարը տակաւին իր վերջնական որոշումը չէ տուած։ Բոպէտոնօսցէւի հրաժարական տալուն պատճառ կը համարուի սա՛ պարագան թէ ինք կը փութայ գործին մէջէն ելնել, Սինոդին վարչային-կրօնային մօտալուտ փոփոխութիւններուն հետեւանօք հրաժարելու պարտաւորուած չըլլալու համար։ Կ'ըսուի թէ իր յաջորդը պիտի ըլլայ Պրոկուրօրի արդի փոխանորդ իշխան Շիրինսքի-Շիխմաթով։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Մարքնի յայտարարութեանց հետեւանքով միջազգային կացութեան վրայ խորհըրդակցելու նպատակաւ յառաջիկայ Նոյեմբերին Վերին Իտալիոյ մէջ պիտի տեսակցին գերման վարչապետ Իշխան Պիւլով և Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Սիննոր Թիթթօնի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԸ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ. — Ի պատիւ Ֆէրտինանտ իշխանին վարչապետ Ռուվիէի կողմէ տրուած հացկերոյթին ատեն իշխանը ճառ մը խօսելով շնորհակալութիւն յայտնեց Ֆրանսայի մէջ իրեն եղած պատիւին համար։ Ռուվիէ յայտարարեց թէ պատիւ կը համարի Պուլկարիոյ իշխանը իրեն սեղանակից ունենալը։

ԱՌԵՒԱՆԳՈՒԱԾ ԱՆԳԼԻԱՑԻ ՍՊԱՆԵՐ. — Թանժէրէ հեռուեալը կը հեռագրեն Ֆօսէէք Զայթունկի. — Մարօքցի յելուզակներէն առեւանգուած երկու անգլիացի սպաները տակաւին ազատ արձակուած չեն, հակառակ տրուած լուրին։ Յելուզակները կը պահանջեն որ սպանիական կառավարութիւնը ազատ արձակէ իրենց պետին եղբայրը, որպէս զի իրենք ալ անգլիացի սպաները ազատ արձակեն։ Սպանիական կառավարութիւնը հեռագրեց Թանճէրի իր դեսպանին որ ձերբակալուած Մարօքցին փոխանակուի երկու անգլիացի սպաներուն հետ։

Մարօքի կառավարական շոգենաւ մը աւազակապետին եղբայրը իրեն մէջ ունենալով Սէւթա ուղղուեցաւ փոխանակութիւն կատարելու համար։ Բայց կ'ըսուի թէ աւազակները մեծագումար փրկանք մը եւս կը պահանջեն անգլիացի սպաները ազատ արձակելու համար։

ՑԱՐԻՆ ՈՒՔԱԶԸ. — Ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, Նիքոլա կայսր հաշտութիւնը իմացուց իր ժողովուրդին հետեւեալ կայսերական յայտարարութեամբ. — Աստուած մեր հայրենիքը ծանր փորձութիւններու և բաղդին հարուածներուն ենթարկեց արիւնոտ պատերազմին մէջ։ Բայց նոյն ատեն կռուին մէջ երեւան եկան նաեւ մեր համբաւաւոր զինուորներուն քաջութեան և դիւցազնութեան բազմաթիւ ապացոյցները քաջ և հզօր թշնամիին դէմ։ Հիմա վերջացած է ամէնուն համար այս ամենացաւալի կռիւը։ Մեր կայսրութեան Ծ. Արեւելքը խաղաղութեան մէջ պիտի ըլլայ և նոր ի նորոյ պիտի զարգանայ այսուհետեւ մեր բարեկամը եղող ճափոնական կայսրութեան հետ բարւոք դրացնութեամբ։ Մեր հպատակներուն հաղորդելով խաղաղութեան վերահաստատման լուրը, ապահով ենք որ աղօթակից պիտի ըլլան մեզի որ Աստուած իր օրհնութիւնը նուիրէ մեր մեծամեծ աշխատութիւններուն, զորս պիտի կատարենք մեր խորհրդականներուն հետ միասին Ռուսիոյ բարօրութեան համար։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ. — Աւստրեւմաճառ պետական Պանքան հարիւրին մէկ բարձրացուց իր զեղչի սակը։ Վիեննայէ կը հեռագրեն թէ Աւստրիոյ և Մաճառստանի բոլոր սեղանաւորական հրապարակը, վարկի հաստատութիւնները, առնելիքաւորները և պարտատէրերը, ընթացիկ հաշիւ ունեցողները, և առ հասարակ բոլոր Պանքանները դրամական հրապարակին այս պիտի ազդեցութեան հետեւանօք ազդուեցան անմիջապէս։ Զեղչի սակին այս բարձրացումը բոլորովին անակնկալ մը եղաւ, և առանց այլեւայլի իսկոյն հարիւրին մէկ բարձրացաւ։ Առեւտրական շրջանակներուն մէջ իրաւ է թէ զեղչի սակին բարձրացման կը սպասուէր, բայց ո՛չ թէ հիմա անմիջապէս, այլ արտասահմանէն եկած լուրերուն նայելով, այս բարձրացումը կը կասկածուէր դեռ մէկ ամիս վերջը։ Այսպիսի անակնկալ կարգադրութեան մը հետեւանօք դիւրազգածութիւնը շատ աւելի մեծ եղաւ այս միջոցիս Աւստրիոյ մէջ, Մաճառստանի նախարարական տագնապին պատճառաւ։

Վիեննայի Առեւտրական Սենեակին նախագահը զարմանք յայտնեց Պանքային այս անակնկալ կարգադրութեան վրայ։ Նախագահը յարեց թէ հարկ էր որ Պանքան կամաց կամաց այս կարգադրութեան գար, նախապէս գործի մարդոց շրջանակը վարժեցնելով այդ գաղափարին։ Աւստրիոյ արտածութեանց վաճառականութիւնը յառաջիկայ ամիսներուն նոր ոգեւորութիւն մը պիտի առնէ, ըսաւ, և հաւանական է որ դրամը դարձեալ սկսի նոսրիլ դէպ ի Աւստրիա։ Արմտիքի արտածութիւնը, մանաւանդ գարիի արտածութիւնը շատ գոհացուցիչ է այս միջոցիս, և հիւսիսային ուսակորին աւստրիական հրապարակին վրայ արտասահմանէն աւելցած են խնդրանքները։ Այս պարագային համար մանաւանդ աւելի ծանր ազդեց Պանքայի զեղչի սակին բարձրացումը առեւտրական շրջանակներու մէջ։ Գործի պայմաններուն այս սաստիկ աղաւթիւնը, ըսաւ նախագահը, կ'արդարացնէ առեւտրական շրջանակներուն մտահոգութիւնը, քանի որ ներկայ ժամանակիս մէջ տնտեսական և քաղաքական չարերը և շրջանակները իրարու հետ սերտ առնչութիւն ունին։ $3^1/_2$ զեղչի սակը անգամ սուղ է առեւտրական աշխարհին համար, բայց մեր վաճառականները ժամանակէ մը ի վեր արդէն վարժուած էին ասոր, և բնական է ուրեմն որ յանկարծ $4^1/_2$ $^0/_0$ի բարձրացումը գէշ կ'ազդէ գործի աշխարհին վրայ։ $4^1/_2$ $^0/_0$ը շատ բարձր սակ մըն է, քանի որ երեք տարիէ ի վեր, ամառ, ձմեռ վարժուած էինք $3^1/_2$ $^0/_0$ի, կ'ըսէ Նախագահը։ Արտասահմանէն եկած խամ արտադրութեանց մասին, այսինքն բամպակի, բուրդի, և քիմիական նիւթերու մասին, Աւստրիոյ վաճառականութիւնը պիտի ազդուի այս բարձրացումէն մասնաւորապէս։

⁂ Լոնտոնի Զեղչի Սակը. — «Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ» հեռուեալը կը գրէ Լոնտոնի դրամական հրապարակին վրայ, Հոկտեմբեր 20 Ուրբաթ թուոյն մէջ. — Լոնտոնի Պանքային զեղչի սակին ալ սպասուած բարձրացումը այսօր տեղի չունեցաւ։ Ասոր պատճառը թերեւս ա՛յն է որ երկար ատենէ ի վեր առաջին անգամ գոհացուցիչ բարւոքում մը տեսնուեցաւ Անգլիոյ Պանքային համար։ Այդ Պանքան այս օրերս 652 հազար անգլիական ոսկի ընդունեց, և իր պահեստի գումարը մէկ միլիոն բարձրացաւ։ Պանքային ոսկեդրամը 32 միլիոն անգլիական ոսկի է կլոր հաշուով, բայց բաղդատմամբ նախորդ տարւոյն տակաւին տկար է 4 միլիոնի չափ։ Միայն թէ նախորդ շաբթուան վրայ պարագաները աւելի նպաստաւոր դարձան այդ պանքային համար։ Իրաւ է որ ի մօտոյ զեղչի սակին բարձրացման մտահոգութիւնը բոլորովին անհետ չէ եղած, բայց այսօր Պանքային վիճակը բար օգած է, եթէ սակայն ի մօտոյ դրամի անհագին քանակութիւն մը դէպ ի Ամերիկա չհոսի արտածութեանց պէտքին հետեւանօք։

⁂ Բարիզէ կը հեռագրեն «Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ»ի Հոկտեմբեր 19 թուով. — Սակարանին մէջ ոգեւորութիւն չկար։ Ռուսական յառաջիկայ փոխառութեան պատճառաւ գնելու տրամադրութիւնները պակսած են։ Պանք տը Բառի կորսնցուց 8 ֆր., Քրէտի Լիոնէ մինչեւ 1150 ետ զարկաւ։ Արտասահմանի թուղթերուն վրայ գործառնութիւնները շատ թոյլ էին։

ՊԱՐՍԻՑ ՎԵՀ. ՇԱՀԻՆ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Շահին ճամբորդութիւնը հանդիսաւոր կը կատարուի։ Առ նուազն հինգ հարիւր հետեւորդ կ'ունենայ։ Հետեւորդներուն մէջ են ամէնէն առաջ նախարարները և բարձրաստիճան պաշտօնատարները։ Ետոյ կուգան զինուորներ, հանդէսին շուքը աւելցնելու համար և ի վերջոյ պալատականներ։ Շահին հետ մեկնողները շատ կարեւոր անձնաւորութիւններ ըլլալով, իրենց աստիճանին ու դիրքին համաձայն աւելի կամ նուազ հետեւորդներ կ'ունենան։ Իւրաքանչիւր պարսիկ իշխան որ կը ճամբորդէ, ունի ծառաներու խումբ մը։ Կարելի չէ երեւակայել թէ ծառաներու պերճանքը ի՛նչ է Պարսկաստանի մէջ։ Դիրքի տէր ամէն Պարսիկ առ նուազն քսան ծառայ ունենալու է, որոնց միակ զբաղումն է իրենց տիրոջ ետեւէն երթալ։ Մէն մի պաշտօնատարի համար երկու վրան պէտք է։ Մէկուն մէջ ինք կը պառկի և միւսը կանուխէն ճամբայ կը հանուի յաջորդ կայանին մէջ պատրաստ ըլլալու համար։ Նաեւ 2—3 վրաններ՝ ծառաներու համար։ Շատ մը ձիեր, ուղտեր և ջորիներ ալ պէտք են փոխադրելու համար վրանները, և բազմաթիւ գորգեր, — Քիրմանի, Սպահանի թանկագին գորգեր զորս գետինը կը փռեն վրաններու մէջ, նաեւ 2—3 անօթեղներ, որոնց վրայ բաց գոյնով զարդեր և ծաղիկներ նկարուած են։ Խորհեցէք որ ճամբորդութիւնը անապատին մէջէն կ'ըլլայ և հետեւապէս պաշարներն ալ մէկտեղ կը տարուին, վասն զի երկիրը անբերրի է։ Եւ հիմակ երեւակայեցէք բարձրաստիճան պաշտօնատարներու, ծառաներու, ձիերու, ուղտերու և ջորիներու բանակ մը որ երկու ամիս պիտի ճամբորդէ։

Շահին մեկնելու օրը մօտեցած ատեն ընդհանուր ոգեւորութիւն մը կը տիրէ Թեհրանի արքայական պալատին շուրջ։ Ծառաներուն մէկ մասը առաջուընէ կը մեկնի Թեհրանէն որպէս զի Շահը յաջորդ կայանին մէջ պատրաստ գտնէ վրանները։ Ճամբորդութենէն քանի մը օր առաջ, Շահը Թեհրանի մօտ իր գիւղակներէն մէկը կ'երթայ։ Առտուն կանուխ, պաշտօնատարները կը հաւաքուին արքայական գիւղակին շուրջ, վասն զի ցերեկ ատեն արեւը շատ տաք կ'ընէ Իրանի բարձր սարահարթին վրայ։ Բոլոր մարդիկը ձիու վրայ կամ կառքի մէջ են և զինուորները բարեւ կեցած։ Շահը կ'երեւայ և ինքնաշարժ կառքը կը նստի։ Ճամբորդելու ամէնէն արագ և ամէնէն նոր մեթոտը ընդունելով, Շահը մէկ օրուան մէջ կրնայ կտրել իր մայրաքաղաքը Կասպից ծովէն բաժնող 350 քիլոմեթրը և առտուն Թեհրանէն մեկնելով իրիկունը կրնայ Րեշտ հասնիլ։ Բայց անձնական հանգստութեանը համար, Շահը օրական 20-25 քիլոմեթր տեղ կը ճամբորդէ։ Երբ Ն. Վեհափառութիւնը Րեշտ հասնի, քանի մը օր հանգիստ կ'առնէ հոն։ Ասոր համար է որ երեք շաբաթէն կը ժամանէ Էնզելի ուր կրնար հասնիլ 14 ժամէն։ Ուրիշ դժուարութիւն մըն ալ կայ։ Շահը չի կրնար ծովային ճամբորդութիւն ընել, որովհետեւ անհանգիստ կ'ըլլայ։ Րեշտէն Էնզելի գացող ճամբորդները նաւակով կամ շոգենաւակով կ'անցնին մեծ լիճէն որ Էնզելիի մէջ ծովին հետ կը հաղորդակցի։ Շահը կը նախընտրէ աւազուտ ճամբայ մը որ երկար շրջաններով կը տանի Էնզելի։ Ասկէ մինչեւ ռուսական երկաթուղիին կայարանը հասնելու համար երեք շաբաթ կը տեւէ։ Էնզելիի մէջ Շահին նախասիրած զբօսանքն է իր հետեւորդները նստեցնել զբօսանաւի մը մէջ զոր Ռուս կառավարութիւնը նուիրած է իրեն։ Առաջին կայանը հասնելուն պէս Ն. Վեհափառութիւն հանգիստ կ'առնէ, և յետոյ կ'ընդունի թմբկահարը, նախարարները ու պալատական պաշտօնեաները։ Եթէ այդ կայանը լերան մէջ է ու տեղը նպաստաւոր, Շահը որսորդութեան կ'ելնէ։ Թեհրանի մօտ անտառներ կան ուր Շահը կը սիրէ որսալ ընձառիւծ, վիթ, վարազ կամ խոյ։

Շահին վրանը աչքի կը զարնէ իր շեկագոյն պաստառներով, որոնց վրայ ոսկեթել բանուածքներ կան։ Ներսը կը գտնուին երաժշտական քանի մը տուփեր և մեքենական դաշնակներ։ Առտուն ճամբայ ելնելու արարողութիւնը կը կատարուի շատ նկարչագեղ ու ոգեւորեալ տեսարան մը պարզելով։ Ուղտեր ու ջորիներ արդէն մեկնած են իրենց ծանր բեռներով։ Ծառաները կ'սկսին վրանները ժողովել և կարաւանը ճամբայ կ'ելնէ Քասվին երթալու համար։ Կենձիներով և աթոռներով եզերուած հիանալի ծառուղի մը կը տանի կառավարչին ապարանքը ուր պիտի բընակէր Ն. Վեհափառութիւնը։ Ժամը 6էն սկսեալ, արտասովոր ոգեւորութիւն կը կը տիրէր ծառուղիին վրայ։ Փոքրիկ տուներու տանիքներուն վըրայ ելած էին տղաքներ ու կիներ։ Ուղտերու երկար շարքը սկսաւ վրաններով, գորգի, գարիի, վարսակի հակերով բեռնաւորուած։ Ուղտապանները կը պոռային, որպէս զի ամբոխը կարգով շարուի։ Անոնց կը հետեւէին հարիւրաւոր ջորիներ, անհամար բեռներով, որոնց կ'ընկերանային ծառաներն ու զինուորները։ Երեք ժամ տեւեց ուղտերուն և ջորիներուն անցքը։ Վերջապէս ժամը 10ին միջոցները թնդանօթի հարուած մը լսուեցաւ և անմիջապէս ետքը հետիոտն և ձիաւոր անձերու բազմութիւն մը հասաւ ամբոխը կարգի դնելով։ Ետոյ եկան նուագածուաց խումբը և պարսիկ խազախները։ Կիսովին բաց կառքի մը մէջ նստած էր Շահը բրտէնկողով։

Այսպէս Շահը մտաւ Քասվին և անկէ գնաց Պաքու, սահմանագլխին վըրայ ձգելով 4950 հոգի, առանց հաշուելու ուղտերը։ Իրեն ուղեկցեցան միայն նախարարները և յիսունի չափ պաշտօնատարներ։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

21 Հոկտեմբեր 1905

Ֆրանս. $3^0/_0$	($3^0/_0$ Français)	99	50
Րէժի	(Tab. Turcs)	383	—
Օսմ. Միացեալ	(B. N. Unif.)	90	72
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	133	75
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	609	—
Թրանսվաալ	[illegible]	73	—

Առանձնաբոյժ Վռամշապուհ Թաշճեանի ազդը կարդացէք Դ. երես

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը երէկ առտու Բերա, Ս. Յարութիւն եկեղեցին իջնելով գեղեցիկ և ժողովրդական քարոզ մը խօսեցաւ։

ԲԱՂ. ԺՈՂՈՎԸ Չորեքշաբթի օր և կրօն. ժողովը վաղ։ հրաւիրուած են նիստ գումարել։

ԲԱՐԻԶԻ Ս. Փրկիչ եկեղեցին նախկին հոգաբարձութիւնը հրաժարած ըլլալով, տեղւոյն հոգեւոր հովիւը Տ. Վռամշապուհ քհ. Բիպարեան Մայիս 28ի և Յունիս 18ի կիրակի օրերը քուէարկութիւն կատարելով, հոգաբարձութեան անդամ ընտրած է Տիարք Միհրան Յովակիմեան (ատենապետ), Զօրէ Զօրայեան (գանձապետ), Կարապետ Բէհլիվանեան (ատենադպիր) և Արտաշէս Մելիք Մինասեանց և Աղեքսան Կավրէքեան անդամ։ Տ. Վռամշապուհ քհ. տեղեկագրելով Պատրիարքարան այս ընտրութիւնը՝ հաստատութիւնը խնդրած է։

ԲԵՐԱՅԻ Պատժական Դատարանի անդամ Գաբրիէլ էֆ. Նէշանեան, Մշոյ Ս. Կարապետ վանքին խոշոր արծաթեայ և ոսկեզօծ խաչ մը նուիրած է, զոր Պատրիարքարան յանձնած ըլլալով, պիտի ղրկուի Մուշ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Ս. Եկեղեցեաց Թաղ. Խորհրդոյ խնդրանքին վրայ, Պատրիարքարանը Նուիրահաւաքութեան կոնդակ մը յանձնեց տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին, որ ձեռնարկած է Նուիրահաւաքութեան, իր 300 ոսկիի բացը գոցելու համար։ Այս բացը ինչպէս յայտնի է գոյացած է տեղւոյն վարժարաններու ուսուցիչներուն և միւս պաշտօնեաներուն անվճար մնացած ամսականներէն։

ՀԱՅԳԵՇԻՍՏԱՆԻ հոգեւոր հովիւը Տ. Մկրտիչ քհ. Չլղաեան, գրով մը Ս. Պատրիարք Հօրմէն վարդապետական վեղար կրելու արտօնութիւն խնդրած է։

ԱՐՄԱՇԻ Դպրեվանքը ընդունուելու համար, Ատաբազարէն Պ. Վահրամ Գէորգեան դիմած է Խնամակալութեան, որ ընդունած է յիշեալ երիտասարդին խնդրանքը։

ԸՆԴՀ. ՀԱՅՈՑ Ս. Հայրապետը, Սեպտեմբերի վերջին շաբթուն մէջ, Երեւանէն Ս. Էջմիածին դառնալէն առաջ, այցելութիւն տուաւ Նահանգին կուսակալ Լուի Նաբոլէոն իշխանին, որ փոխադարձ այցելութեան եկաւ Ն. Ս. Օծութեան։ Այս այցելութեան միջոցին դիտուած է որ Ս. Հայրապետը շատ ծերացեր է (հիմակ 86 տարու է), մանաւանդ երկու տարիէ ի վեր, Մայր Աթոռի եկեղեցական հոգերու աւելնալուն բերմամբ։

ԻԶՄԻՐԻ Թաղապետական ժողովոյ նախագահ Էլչէֆ փաշա անցած երեքշաբթի Ազգ. առաջնորդարան երթալով այցելութիւն տուաւ առաջնորդ Տ. Դուրեան Սրբազանի որ մեծ պատիւներով ընդունեց իր վսեմ. հիւրը։ Սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցան եւ պատուասիրութիւններ եղան, որմէ ետք Ն. Վսեմութիւնը հրաժեշտ առնելով Դուրեան Սրբազանէն բակը իջաւ քահանաներու ընկերակցութեամբ ու աչքէ անցուց եկեղեցւոյն այլ և այլ մասերը, և եկեղեցիին քանի մը մասերուն համար նորոգութեան մը պէտքը շեշտեց ներկայ ձմրան եղանակին մէջ։ Այս նպատակաւ արդէն մնայուն պնակ մը կը շրջագայի ամէն առտու եկեղեցիին մէջ։ Ն. Վսեմութեան ուշադրութեան առարկայ եղաւ հանգուցեալ առաջնորդ Մելքիսեդեկ Սրբազանի շիրմին վրայ դրուելիք տապանաքարը որու վրայ դեռ կ'աշխատին քանդակագործներ։ Հաւնեցաւ փորագրուած քանդակներուն (գաւազան, չաթալթաք եայլն) և խրախուսիչ խօսքեր ուղղեց աշխատողներուն։ Ետոյ կրօնական դասին և զինք մեծարողներու հրաժեշտ տալով մեկնեցաւ թաղապետական ապարանքը, օրուան ժողովին նախագահելու համար։ Հետեւեալ օրը Ս. Առաջնորդ հայրը Էլչէֆ փաշայի բնակարանը երթալով փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Ն. Վսեմութեան, որ սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրաւ։

—Իզմիրի փաստաբաններէն Լողոֆէթ էֆ. Սամի նամակ մը գրելով Ս. Առաջնորդ Հօր, պատրաստակամութիւն յայտներ է Քարաթաշի եկեղեցիին համար գեղեցիկ զանգակատուն մը կառուցանել տալ իր ծախքով։ Սամի էֆ.ի այս եկեղեցասիրական ձեռնարկը գնահատութեան արժանի է։

—Իզմիրի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին երաժշտապետ և վարժարանին երաժշտութեան ուսուցիչ կարգուած է, Տիար Իսկական Աճէմեան որ ասկէ առաջ կը պաշտօնավարէր Տրապիզոնի եկեղեցւոյն մէջ։

—Իզմիրի Ազգ. Վարչութեան ատենապետ ու Գաւառ. Ժողովոյ անդամ Յարութիւն էֆ. Իփլիկճեան աղջիկը Տիկ. Վառվառա Ս. Թաշճեան եր-

կարատե հիւանդութենէ մը ետք նախորդ հինգշաբթի մեռաւ իր ծաղիկ հասակին մէջ։ Ցուղարկաւորութեան հանդէսը կատարուած է մեծ շքով։ Իզմիրի մեր թղթակիցը հաւաստի աղբիւրէ կը լսէ թէ Ցարութիւն էֆ. Իփլիքճեան իր ողբացեալ աղջկան մահուան առթիւ անոր յիշատակին կարեւոր գումար մը նուէր պիտի ընէ Իզմիրի բարեսիրական մէկ հաստատութեան ու երկու որբ պիտի պահէ իր վաղամեռիկ աղջկան անուամբ։

ՎԱՆԱՑ ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը ծանուցանենք որ Մանզումէի ներքին գործակալ կարգուած է Կարապետ էֆ. Ս. Բաղէչեան, որուն պէտք է դիմել Թերթիս բաժանորդ գրուելու և կամ բաժնեգին վճարելու համար։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՊԻՆ ՆԱՄԱԿԸ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

ՄԱՐՈՆԻԹՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԻՆ ՄԷՋ

Անտիոքի և բոլոր Արեւելքի Մարոնիթներու Պատրիարք Տ. Էլիաս Պետրոս Հոյէք, որ իր հաւատարմական զգացումները մատուցանելու համար Պոլիս եկած է, Ուրբաթ օր Ներկայ գտնուեցաւ Սէլամլըքի արարողութեանց։

Արարողապետի օգնական Պէհճէթ պէյ, Բերա-Բալաս գնաց նոյն առտու և Պատրիարքը և իր հետեւորդները Կայս. Պալատ առաջնորդեց պալատական կառքերով։

Սելամլըքի միջոցին Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ իր Կայս. բարեւները ուղղել տալ Պատրիարքին, Արարողապետ Իպրահիմ փաշայի միջոցաւ։

Արարողութիւններէն ետք Տ. Էլիաս Հոյէք, Իպրահիմ փաշայի կողմէ պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու և կարդալով արաբերէն հաւատարմական ուղերձ մը, յառաջ Կայս. Գահոյից մատոյց Պիոս Պապին մէկ ինքնագիր նամակը ուղղուած Վեհ. Սուլթանին։

Պապին ուղերձին թարգմանութիւնն է հետեւեալը.—

«Օսմանեան Ալիայ Վեհափառ, Օգոստափառ Մեծ Սուլթան ԱՊՏ-ՒԼ-ՀԱՄԻՏ Խանի

«Անցեալները ի գործ դրուած վտանգէն Ձեր Կայս. Նուիրական Անձին՝ երկնային շնորհիւ և գթութեամբ պահպանուիլը երբ իմացայ, զգացած մեծ ուրախութիւնս անկեղծ խնդակցութիւններուս հետ Ձեր Վեհափառութեան Գահոյքին մատուցանելու համար, փութացայ ժամանաւոր պատուիրակ մը ղրկել Պոլիս։ Այս պահուն այցելութեան համար հոս կը գտնուէր Մարոնի Պատրիարք Էլիաս Պետրոս Հոյէք էֆէնտի աղօթողներդ որ յայտնեց թէ վերադարձին Ձեր Կայս. մայրաքաղաքը պիտի հանդիպէր իր հաւատարմութիւնը մատուցանելու յառաջ Ձեր Մեծափառութեան, որով յարմար սեպեցի աղօթարարի շնորհաւորութիւններս այդ հոգեւոր պետին միջոցաւ մատուցանել։ Կը փութամ շնորհաւորել ամբողջ Կայս. հպատակներուն համար երջանկութեան օր մը եղող Ձեր Վեհափառութեան Գահակալութեան օրն ալ, որ կը պատշաճի ուղերձիս թուականին, և անկեղծօրէն կը խնդակցիմ որ աստուածային հզօր աջով վտանգէն զերծ մնաց Ձեր Վեհափառութիւնը։ Այս առթիւ Ձեր թանկագին գթութեան կը մատուցանեմ Մարոնի հաւատարիմ հասարակութիւնը. որ —ինչպէս աղօթողիս ալ ծանօթ է,— մասնակից եղած է միշտ, Ձեր Վեհափառութեան կողմէ առանց ազգի և ցեղի խտրութեան բոլոր օսմ. հպատակներուն շնորհուած անհուն գթութեանց և շնորհներուն։ Սրտանց կ'աղերսեմ Աստուծմէ որ Ձեր Վեհափառութեան կեանքն ու արեւշատութիւնը երկարէ, և ամէն տեսակ երջանկութեան արժանացնէ։

«Գրուած ի Հռոմ 1905 Օգոստոս 31ի շնորհաց թուականին, պապական աթոռակալութեանս երրորդ տարին։

ՊԻՈՍ Ժ.»

Մարոնիթներու Պատրիարքին արժանացած Կայս. ունկնդրութեան ներկայ էին նաեւ հետեւորդ եկեղեցականները և Նէճիպ Մէլհամէ փաշա։

Պատրիարք Տ. Հոյէքի արաբերէն լեզուով կարդացած հաւատարմական և երախտագիտական ուղերձին թարգմանութիւնն է հետեւեալը.—

«Բարձրեալն և ամենասուրբն Աստուած այսօր թանկագին շնորհ մը կ'ընծայէ թէ՛ նուաստիս, թէ՛ ինձ հետ եկողներուդ մեծապատիւ և թէ հետեւորդ ծառաներուդ։ Ձեր այս նուաստ ծառան այսօր Ձեր երկնահանգոյն Կայս. Գահոյքին առջեւ խոնարհելու պատուոյն արժանանալով, բաղդաւորութիւնը կ'ունենայ անարժանաբար մատուցանել յառաջ Ձեր Վեհափառութեան, իր սրտին մէջ արմատացած հաւատարմական և երախտագիտական անկեղծ զգացումները։ Մարոնի հասարակութեան համար երջանիկ օր մըն է այսօր, որովհետեւ ամէնքս ալ կ'արժանանանք թանկագին շնորհներուն մեր Օգոստափառ Վեհապետին Որ Աստուծմէ շնորհուած է մեզ մեր երջանկութիւնը և մեր գործերուն բարւոք վարչութիւնը ապահովելու համար։ Այնպիսի վեհ, հզօր, իմաստնագոյն եւ արդարակորով Վեհապետ մը, որուն Կայս. Նուիրական Անձը փառք, պարծանք և աղբիւր է անթիւ երջանկութեանց։ Այնպիսի ամենողորմ Վեհապետ մը որ ցարդ նմանը չտեսնուած կերպով անթուելի շնորհներով յաւէտ երախտագէտ և շնորհապարտ ըրած է մեզ ամէնքս։ Թագաւոր մը որ Սողոմոնի իմաստութեամբը նշանաւոր, Դաւիթի գթասրտութեամբը զարդարուն և Օսմ. քաղաքական ծիրքերով օժտուած է եւ Իր փառաւոր նախնիքէն գերազանց։ Այնպիսի վեհ Սուլթան մը որ Իր բոլոր հպատակները, ի մասնաւորի Լիբանանի ժողովուրդը և մանաւանդ Մարոնի հասարակութիւնը յաւէտ երախտագէտ և շնորհապարտ կացուցած է, իր անհամար շնորհներով և բարիքներով։ Այս ծառաներդ ամբողջ Օսմ. կայսրութեան հաւատարիմ հպատակներուն հետ թէ՛ բերանացի և թէ՛ սրտանց միշտ կը փառաբանենք Ձեր Վեհափառութիւնը։ Աշխարհ գիտէ թէ Կայսերական բոլոր հպատակներուն հանգստութեան համար Ձեր Վեհափառութիւնը զոհած է Իր հանգիստը, և ամէն ժամանակ Կայս. բոլոր հպատակները արժանացուցած է Իր բարձր շնորհներուն։ Այնպէս որ, ո՛վ որ տեղեկացած է այս շնորհներուն, փափաքած է Ձեր Կայս. Համիտյէ բարձր դրօշին պաշտպանութեան ապաւինիլ։ Նուաստս երբ այս անգամ տեսակցեցայ Պապին հետ, շնորհապարտ ոճով մը ըսի թէ շնորհիւ Ձեր Վեհափառութեան, ամէն հպատակներ, առանց ցեղի և կրօնի խտրութեան, ինչպէս նաեւ Մարոնի հասարակութիւնը, Օսմ. Երկիրներուն մէջ հանգիստ և երջանիկ կ'ապրին, և ազատօրէն կը կատարեն իրենց կրօնական արարողութիւնները։ Պապը մեծապէս ուրախանալով, աղօթեց Ձեր Կայս. Վեհափառութեան թանկագին կենաց համար, և իր անկեղծ զգացումները արտայայտող ինքնագիր շնորհակալութեան գիր մը յանձնեց նուաստիս, յառաջ Կայս. Գահոյից մատուցանելու համար։ Նոյնպէս, երբ տեսակցեցայ նախագահ Մ. Լուպէի հետ, յայտնեցի Ձեր Վեհափառութեան հանդէպ մեր տածած հաւատարմական զգացումները, և շնորհապարտ լեզուով մը բացատրեցի թէ շնորհիւ Ձեր Կայս. Վեհափառութեան, օսմ. ամէն կարգի հպատակներ հանգիստ ու երջանիկ կ'ապրին, գովաբանեցի Ձեր Օգոստափառութեան Աստուածատուր ծիրքերը, և ապացուցի թէ բոլոր օսմ. հպատակներուն և ի մասնաւորի Մարոնի հասարակութեան համար երջանկութեան բակիղք եղաւ Կայս. բարեբաստիկ Գահակալութիւնը։ Մ. Լուպէ մեծապէս գոհունակութիւն յայտնեց և ըսաւ թէ շնորհիւ Ձեր Կայս. Վեհափառութեան հրաշալի իմաստութեան, հարթեցիք բազմաթիւ դժուարութիւններ, և յայտնեց որ վերջին եղեռնական արարքին միջոցին, Ձեր Վեհափառութեան ցոյց տուած արտակարգ կորովը, ոչ միայն իր, այլ բոլոր վեհապետներուն կողմէ եւս դրուատուեցաւ, և գոհունակութիւն յայտնեց որ շնորհիւ Աստուածային Աջոյն և Ձեր Վեհափառութեան անկեղծ աստուածասիրութեան արդեամբ Ձեր թանկագին կեանքը պահպանուեցաւ, բոլոր Օսմանցիներուն երջանկութեան համար։ Նուաստս, Աստուածային այս շնորհներուն համար գոհունակութիւն յայտնելով, սպառ անձին համարեցի աղօթել թանկագին արեւշատութեան Ձեր Կայս. Վեհափառութեան։ Վեհափա՛ռ Թագաւոր։ Ծանօթ են Ձեր Վեհափառութեան, մեր հաւատարմական զգացումները, Ձեր Վեհափառութեան և Կայս. Պետութեան նկատմամբ։ Մենք այնպիսի հասարակութիւն մըն ենք, որու անդամներուն սիրտերը դարերէ ի վեր կը բաբախեն հաւատարմական զգացումներով, հանդէպ մեր վայելած թանկագին շնորհներուն։ Մենք այնպիսի ծառաներ ենք որ փառք կը զգանք մեր հաւատարմութեան համար։ Ձեր հաւատարիմ հպատակները մազի չափ չեն բաժնուիր այս հաւատարմութենէն։ Բայց առաքինութիւն չի կրնար համարուիլ այս փրկութեան ճամբուն մէջ մեր յարատեւումը, վասնզի նախ, արդէն կրօնք և հաւատք կը պատուիրեն հաւատարիմ մնալ։ Այս կրօնքը մեզ կը պատուիրէ հպատակիլ և հնազանդիլ Արքային, վասնզի Մեծ Սուլթանները Աստուծմէ շնորհուած են մեզ, և Աստուած Ձեր Կայս. Վեհափառութիւնը Վեհապետ կարգած է Օսմանցիներու երջանկութեան համար։ Հետեւաբար, պարտաւոր ենք հնազանդիլ և հպատակիլ Ձեր Կայս. Վեհափառութեան, և մենք փառք կը համարինք կրօնական այս պատուէրին գործադրումը։ Երկրորդ, ինչպէս որ մարդուս համար պարտք մըն է երախտապարտ զգալ ինքզինք շնորհքի մը հանդէպ, այնպէս ալ աւելի եւս անկարելի է շնորհապարտ չզգալ ինքզինք, Կայս. անընդհատ և ընդհանուր շնորհներուն առջեւ։ Մեր միակ փափաքն է որ համաձայն ըլլայ մեր ընթացքը Ձեր Վեհափառութեան Բարձր կամքին, վասնզի հաւատարմական այս պարտաւորութենէն չեղիլ, Տէր մի՛ արասցէ, ապերախտութիւն և մոլորութիւն է։ Ուրիշ տեսակէտով մըն ալ պարտք մըն է թէ անձնապէս և թէ ընդհանրապէս հաւատարիմ ըլլալ, վասնզի Ձեր Կայս. Գահուն հաւատարմութեամբ ծառայելով է որ կ'արժանանք Ձեր Կայս. երջանկաբեր Հաճութեան։ Հետեւաբար, կը խնդրեմ Ձեր Կայս. Վեհափառութենէն որ շնորհ ընէք հաւատալու մեր հաւատարմական զգացումներուն, զորս կը տածենք հանդէպ Կայս. Բարձր շնորհներուն, մենք լլալով Ձեր Վեհափառութեան միայն ծառայ, մեր միակ անկեղծ փափաքն է արժանանալ Ձեր Վեհափառութեան Բարձր Հաւանութեան, որ է իսկ և իսկ կամք Աստուածային։ Եւ ես ի բոլոր սրտէ կ'աղօթեմ որ առ յաւէտ Ձեր Կայս. հովանին պաշտպան և զօրաւիգ (Ալլա) բոլոր հպատակներուն երջանկութեան համար»

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ յայտնել թէ այդ զգացումներէն գոհ է և կը ճանչնայ Մարոնիթ հասարակութեան անկեղծ հաւատարմութիւնը և յանձնարարեց պատրիարքին Իր Կայս. բարեւները ուղղել բոլոր Լիբանանցիներուն, մանաւորաբար Մարոնիթներուն։

Կայս. Պալատին Բ. քարտուղար Իզզէթ փաշա թարգմանի պաշտօն կը կատարէր։

Տ. Հոյէք և հետեւորդները խորապէս յուզուած Վեհապետական այս բարեհաճութենէն, ջերմագին բարեմաղթութիւններ ըրին։

Հիւրերը յարակից սրահի մը մէջ պատուասիրուեցան և յետոյ այցելեցին Ա. քարտուղար Թահսին փաշայի, Բ. քարտուղար Իզզէթ փաշայի, արարողապետ Իպրահիմ փաշայի, և ուրիշ բարձրաստիճան պալատականներու։

Պատրիարքը յետոյ իր հետեւորդներով դարձաւ Բերա Բալաս և հեռագիրներ ուղղելով իր փոխանորդին և Լիբանանի բոլոր թեմերուն արքեպիսկոպոսներուն, հրամայեց որ բոլոր եկեղեցիներուն մէջ գոհաբանական աղօթքներ կատարեն Կայս. արեւշատութեան համար։

Պատրիարքը իր հետեւորդ եպիսկոպոսներուն հետ Շաբաթ օր Բ. Դուռ գալով այցելեց Բարձր. Մեծ Եպարքոսին։

⁂ Տ. Պետրոս Հոյէք Պատրիարքին հետեւորդներն են.— Պաալպէքի արքեպիսկոպոս Տ. Ժան Մուրաթ, Պատրիարքական խորհրդական Տ. Ժօզէֆ Էսթէֆան, Տիւրոսի և Սիդոնի արքեպիսկոպոս Տ. Բօլ Պասպուս, Ալէքէն երէցներու ընդհ. աբբայ Հ. Լուի Էլ Քազէն, Պէյրութի Իմաստութիւն Քօլէժին վերատեսուչ Տ. Բօլ Տէպս, Տրիպոլիսի եպիսկոպոսական փոխանորդ Տ. Նաքուպ Աուատ, պատրիարքական քարտուղար Տ. Ժօզէֆ Սաքր, Դամասկոսի եպիսկոպոսական փոխանորդ Տ. Ժան Քիրիլլոս, Տ. Սթէֆան Հապէշ, Ալէքէն երէցներու փոխանորդ Հ. Օկիւսթէն Պօսթանի, Պաալպէքի արքեպիսկոպոսի քարտուղար Հ. Իւնաս Վէհպէ. նաեւ Նէճիպ պէյ Սաատ, Պետրոս պէյ Տահէր, Ֆարիտ-էլ-Քազէն և Լիբանանի գլխաւոր թերթերէն Էլ-Արզի տնօրէն Հեյկը Ֆէրիտ-էլ-Քազէն։

⁂ Բերա Բալասի մէջ Պատրիարքին յատկացուած յարկաբաժնին մէկ սենեակը մատուռի վերածուած է ուր Պատրիարքը ամէն առտու կ'աղօթէ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ.—Թուրք թերթերը կը գրեն թէ Նալէ Ֆրայէ Բրեսեի Պուքրէշի թղթակիցը տեսակցած է Ռումէն արտաքին գործոց նախարար զօր. Լահովարիի հետ, որ յայտարարած է.—«Թուրքիոյ և Ռումանիոյ միջեւ յարաբերութիւնները խիստ բարեկամական են եւ յոյժ գոհացուցիչ։ Ռումանիա երախտապարտ է Օսմ. կառավարութեան՝ միշտ ցոյց տրուած բարեկամութեան համար։ Բոլորովին անհիմն և չարամիտ սուտերին մըն է հեռագրական Պուլկար գործակալութեան հրատարակած այն լուրը թէ Թուրքիոյ և Ռումանիոյ միջեւ յարաբերութիւնները գոհացուցիչ չեն։

ՊՈԼՍՈՅ ՏՈՒՐՔԵՐԸ.— Ելմտական Նախարարութիւնը մէյ մէկ քննիչ կարգեց թաղապետական շրջանակներուն մէջ, որպէս զի Պոլսոյ կալուածական տուրքերը կանոնաւոր գանձելու մասին հարկ եղած գործողութիւնները ժամ առաջ կատարուին։ Այդ քննիչները հրամաններ տուին բոլոր իմամներուն և մուխթարներուն՝ թաղերու մէջ գտնուող կառավարական պաշտօնեաներուն ունեցած տուներուն ու կալուածներուն նկատմամբ տոմարներ պատրաստելով ղրկելու թաղապետական շրջանակներուն։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՃԵՊԸՆԹԱՑԸ.— Շաբաթ օր, Արեւելեան Ճեպընթաց կառախումբը Պոլիս չհասաւ, որովհետեւ Սերպիոյ մէջ երկու կառախումբերու ընդհարման մը պատճառաւ ճեպընթացը Պէլկրատ մնալ ստիպուած էր։ Ճամբաները նորոգուեցան շուտով և ճեպընթացը շաբաթ գիշեր ուշ ատեն ժամանեց Սիրքէճի։

ԴԱԴԱՐՈՒՄ.— Իզմիրի կուսակալութիւնը անպայման կերպով դադարման դատապարտեց Արեւելեան Մամուլ շաբաթաթերթը, որ կանոնի և պատշէճի հակառակ շարժած էր։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ.— Պատրիարքարանի հաշուակալութեան տոմարները լաւագոյն ձեւով քննելու եղանակը որոշելու համար յանձնաժողով մը կազմուեցաւ Օսմ. Պանքային ընդհ. քննիչ Մ. Ժօրժ Քարթալիէ, Աթէնքի Պանքային մասնաճիւղի տնօրէն Մ. Ա. Քալվաքօրէսիէ, Միտիլլիի պանքային պաշտօնեաներէն Մ. Բիթաքօրէ և Խառն Ժողովի անդամ Արիսթիտ Քիրեաքօ պէյէ։ Այս Յանձնաժողովը պիտի որոշէ նաեւ Պատրիարքարանի Սնտուկին վարչութեան կատարելագործութեան միջոցները։

ՇՈՒԷՏԱՑԻ հռչակաւոր երկրախոյզ Մ. Սվէն Հէտին, որ Թիպէթի և Կեդր. Ասիոյ մէջ խուզարկութիւններով ծանօթ է, Շաբաթ օր Պոլիս հասաւ։ Մ. Հէտէն Պոլսէն պիտի մեկնի Կեդր. Ասիոյ լճերուն և Պրահմափութրայի և Հնդկաստանի գետերուն ակունքը ուսումնասիրելու։

ԾՈՒԽԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Երէկ առտու, ժամը 12ը 25 անցած Պոլսոյ մէջ բաւական ուժգին երկրաշարժի ցնցում մը զգացուեցաւ։

Ցնցումին ուղղութիւնը արեւելքէն-արեւմուտք էր և տեւեց 4-5 երկվայրկեան։

Ամէն մարդ քունի մէջ էր դեռ, եւ լոյսը հազիւ կը ճեղքուէր։

1893ի մեծ երկրաշարժէն ետք, ամէնէն զօրաւոր երկրաշարժի ցնցումն էր։

Ցնցումը շատ զգալի և ուժգին էր, այնպէս որ ամէն ոք արթնցաւ շարունակական տատանումէն, որ սակայն շուտով դադրեցաւ։

Հակառակ առաջին վայրկեանին կարծուածին, ո և է կարեւոր վնաս չէ պատահած և աննշան արդիւնք մը միայն ունեցած է երկրաշարժը։

⁂ Ռումէլիէն եկած լուրերու նայելով Շքոտրայի, Ծամայի-Պալայի, Բրէչովայի, Բրիչթինայի և Քոմանովայի մէջ ալ անցած շաբթու մէջ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեցան։ Վնասները աննշան են։ Մարդկային կորուստ չկայ։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՏՌԱՄՆԵՐ.— Ոստիկանութիւնը լուր առաւ թէ Հայտար-Բաշա, երկաթուղիի գործարանին մէջ աշխատող երկաթագործ Քոչոյի կինը Աֆէֆթոնի ուրբաթ օր, Գատըգիւղ Բիզա Փաշա պողոտայի ըմպելի մը խմելով ինքզինքը թունաւորած է և ամուսնոյն կողմէ ղրկուած է Մօտայի հիւանդանոցը։ Անմիջապէս քննութեան ձեռնարկելով, հարցաքննուեցաւ կինը որ յայտարարեց թէ ամուսնոյն Քոչոյի ամենօրեայ խոշտանգումներուն, ծեծին ու կռիւին չկրնալով դիմանալ, կեանքէն յուսահատած էր և մօտակայ նպարավաճառ Թոտորիէն 40 փարայի ասէս սիւլֆիւրիք (Թուզ րուհը) առնելով խմած էր, մեռնելու համար։ Ոստիկանութիւնը հարցաքննեց նաեւ ամուսինը Քօչօն որ պատասխանեց թէ ծեծէ տեղեկութիւն չունէր. միայն կինը ըսած էր որ «քիչ մը անհանգիստ եմ, չուկայի դեղարանը երթամ բան մը առնեմ», գացած և վերադարձին հասկցած էր թէ ասէս խմեր է։ Նպարավաճառ Թոտորիի խանութը խուզարկուելով երկու օխանոց շիշ մը նոյն թթուէն գտնուեցաւ և գրաւուեցաւ։ Նպարավաճառն ալ ձերբակալուեցաւ։

ԹՐԸՍԹԻ ԴԵՐԸ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Շատ անգամ կը տեսնենք որ վաճառականական միեւնոյն ապրանքը, որ Ամերիկայի գործարաններէն կ'արտադրուի, և հոն պէտք է աւելի աժան ծախուի, Եւրոպայի կամ Թուրքիայի մէջ աւելի աժան է։ Արդարեւ զարմացնող պարագայ մըն է աս։ Օրինակի համար. կարի մեքենայ մը Ամերիկայի մէջ 10 և աւելի ոսկիի կը գնուի, մինչդեռ նոյն կարի մեքենան կարելի է գնել Խարբերդի մէջ 5 ոսկիի և թերեւս աւելի աժան. նոյնպէս միս աղալու նո՛յն մեքենան երբ Ամերիկայի մէջ մէկ ոսկի կը ծախուի, Ամերիկայէն հազարաւոր մղոններ հեռու երկրի մը մէջ 20 ղրշ.ով կարելի է գնել. այսպէս շատ ապրանքներ միշտ կէս և շատ անգամ կէսէն ալ վար գնով կը ծախուին Ամերիկայէն դուրս։ Ասոր միակ պատճառը Թրըսթն է։

Թէ ի՛նչ է Թրըսթը։ Ամերիկայի մէջ ընկերութիւններ կան, որոնք գործարաններ ամբողջ իրենց հաշուին բանեցնել կուտան, անոնց գործարանատէրերուն որոշ ու մեծաքանակ գումար վճարելով. գործարանատէրերը առուտուրի այս եղանակը շահաւէտ նկատելով, կը համաձայնին ընկերութեան հետ, և այս համաձայնութենէն վերջ գործարանին ամբողջ արտադրութիւնը ընկերութեան կը վերաբերի։ Ահա այս գնումը, իր սեփականութիւնն ընելու եղանակն է որ Թրըսդ կը կոչուի։ Ամերիկայի մէջ քիչ ժամանակի մէջ Թրըսդը այնքան տարածուած է որ գրեթէ գործարաններու մեծագոյն մասը այսօր Թրըսդի տակ՝ կը գտնուի։

Ընկերութիւնը այս կամ այն գործարանը Թրըսդի տակ առնելէ վերջ, կ'սկսի որոշ գիներ դնել իր տրամադրութեան տակ գտնուած ապրանքներուն. բնաւ վախը չունի թէ պիտի վնասէ. ժողովուրդը ուզէ կամ կանուխ պիտի համակերպի, որովհետեւ օտար ապրանքներու համար մաքսերը այնքան բարձր են որ, ո և է օտար տէրութիւն չկրնար իր ապրանքները Ամերիկայի մէջ ծախել։ Թրըսդի ընկերութիւնը այսպէսով, առանց մրցակիցի վախին իր ապրանքները ուզած գիներովը ժողովուրդին կը ծախէ։

Ընկերութեան ձեռքին մէջ մաքսափակութիւնը զէնք մըն է ժողովուրդին յամառութեան դէմ։ Գործարանատէրեր ու ընկերութիւն իրենց շահերը կը հաշուեցնեն իրարու հետ. օտար հրապարակներէ ներմուծուող ապրանքներու համար դրուած մեծ մեծ մաքսերը առատ ասպարէզ կուտան ընկերութեան և այսպէս ժողովուրդը գիտնալով մէկտեղ ինքզինքը ընկերութեան կեղեքումին կը յանձնէ։

Մաք Քինլիի օրերէն մնացած այս դրութիւնը, Ամերիկայի մէջ ապրանքներու շատ քիչ սպառումով անգամ կրնայ իր դրամագլուխին հետ մեծկակ շահ մըն ալ բերել, քանի որ ամէն ապրանք, որ Թրըսթի տակ գտնուի, առանց բացառութեան իր գինին կրկին, երեքին և աւելի գինովը կը ծախուի։

Թրըսթի ընկերութիւնը իր դրամագլուխին հետ մեծ շահ մըն ալ յառաջ բերելէ վերջ անվախ կը սկսի մրցիլ օտար առեւտրական հրապարակներու հետ. իր ապրանքները կրնայ ծախել շատ աժան ու կը ծախէ ալ, որովհետեւ ամէնէն աժան գինն ալ սուղ իր շահն է և ո՛չ ուրիշ բան։ Ասոր համար է որ կը զարմանանք, երբ կը տեսնենք որ ո՛ և է ապրանք մը գնելու համար Ամերիկայի ժողովուրդը մինչեւ գործարանին դուռը կ'երթայ ու սուղ կը գնէ մինչդեռ հեռաւոր երկիրներու մէջ ապրող մը, առանց ո և է մտահոգութեան, ճամբայի և այլն ծախսերու, աւելի աժան կը գնէ։

Ահա Թրըսթին դերը վաճառականութեան մէջ։

Ուրախալի ըսել որ Նոր Նախագահը Րուզվէլթ մտադրութիւն ունի վերցնելու այդ Թրըսթը, աւելորդ է ըսել թէ՝ ամէնէն մեծ գործերէն մէկն է որ ըրած պիտի ըլլայ Րուզվէլթ իր նախագահութեան շրջանին մէջ, քանի որ ժողովուրդը անխիղճ կեղեքումէ մը ազատած պիտի ըլլայ։

Ակնդէտ կը սպասենք Թրըսթի ջնջումին, թէեւ ոչ յուսալի։

Պօսքըն ԹՂԹԱԿԻՑ

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՎԻԷՆՆԱ, 21 Հոկտ.— Աւստրո-մաճառ կառավարութիւնը ծանոյց Ռուս կառավարութեան թէ պիտի մասնակցի Լահէի խաղաղութեան նոր դեսպանախորհուրդին։

ՓԱՐԻԶ.—Ռումանիոյ Թագաւորը Ռումանական Աստղ պատուանշանին Մեծ Խաչը տուաւ Ֆրանսայի վարչապետ Մ. Ռուվիէի։

— Ուաշինկթընէն կը հեռագրուի թէ Ֆրանսայի կողմէ Վենէզուէլայի տրուելիք վերջնագիրը պատրաստուած էր սակայն Միացեալ Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարին եւ Ուաշինկթընի Ֆրանսական դեսպանին միջեւ դեռ բանակցութիւնները կը շարունակուին, վէճը խաղաղութեամբ կարգադրելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.—Կը ծանուցուի թէ Լոնտոնի և Բարիզի ելմտական մեծ հաստատութիւնները համաձայնութեան մը գալու վրայ են, ժամանակէ մը ի վեր ոսկեհանքերու համար Ֆրանսայի և Անգլիոյ միջեւ առաջ եկած անհաճոյ զգացումները մեղմացնելու համար։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիոյ պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ թէ Պավիէրայի Ֆերտինանտ իշխանը նշանուեցաւ Մարիա Թերէզա իշխանուհիին հետ։ Ամուսնութիւնը յունուարի վերջերը պիտի կատարուի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Հռչակաւոր դերասան Հէնրի Իրվինկի թաղումը կատարուեցաւ Ուէսթմինսթրի աբբայարանին մէջ, արուեստագէտներու, գրագէտներու և քաղաքական անձնաւորութեանց ներկայութեան։ Կալլէսի իշխանը և իշխանուհին ալ ներկայացուցիչներ ղրկած էին։ Անգլիոյ թագուհին սպիտակ շուշանէ շինուած ծաղկեպսակ մը ղրկած էր մեծանուն ողբերգակին դագաղին վրայ դրուելու համար։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 20 Հոկտ.—Պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ Ճափոնի հետ կնքուած հաշտութեան դաշնագրին ռուսերէն եւ ֆրանսերէն կրկին օրինակները։ Սակայն ատկէ առաջ հրատարակուած է Նիքոլա կայսեր հետեւեալ յայտարարութիւնը.—

«Շնորհիւ Աստուծոյ, Մենք, Նիքոլա Բ. կայսր և ինքնակալ համայն Ռուսիոյ, Թագաւոր-Զար Լեհաստանի, մեծ դուքս Ֆինլանտիոյ եւայլն, կը յայտարարենք մեր բոլոր հաւատարիմ հպատակներուն.—Ներկայ տարւոյն օգոստոս 23ին մեր արտօնութեամբ մեր պատուիրակները Բորթսմութի մէջ կնքեցին Ռուսիոյ ու Ճափոնի միջեւ հաշտութեան վերջնական դաշնագիրը որ մեր կողմէ վաւերացուեցաւ հոկտ. 1ին։ Տէրը իր անթափանցելի Տնօրինութեամբը, մեր երկրին ղրկեց արիւնալի պատերազմի մը փորձութիւնները ու աղէտները։ Այդ պատերազմին մէջ մեր փառաւոր զինուորները բազմաթիւ քաջագործութիւններ և անհուն անձնուիրութիւններ ցոյց տուին իրենց յամառ պայքարին մէջ՝ քաջարի և զօրաւոր հակառակորդի մը հետ։ Ամենուն համար այնքան տաժանելի այդ պայքարը աւարտած է և մեր կայսրութեան արեւելեան մասը նորէն կը դառնայ դէպ ի խաղաղ բարգաւաճում բարի դրացնութեամբ Ճափոնի կայսրութեան հետ, որ ասկէ վերջը բարեկամ է մեզի։ Խաղաղութեան վերահաստատումը ծանուցանելով մեր սիրելի հպատակներուն, համոզուած ենք որ մեզի հետ պիտի աղօթեն Ամենակարողին օգնութեան համար, անդրդուելի հաւատքով, և աստուածային օրհնութիւնը պիտի հայցեն մեզ սպասող մեր ընդարձակ աշխատութեանց, որոնք պիտի յատկացուին Ռուսիոյ ներքին կազմակերպութեան ամրապնդմանը ու կատարելագործմանը։»

ԼՈՆՏՈՆ.— Սըր Էտուարտ Կրէյ ընտրողներու առջեւ խօսած ճառին մէջ ըսաւ թէ Անգլիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը հիմնուած է Մ. Նահանգաց հետ բարեկամութեան, Ճապոնի հետ զինակցութեան և Ֆրանսայի հետ համաձայնութեան վրայ, և թէ եւրոպական տէրութեանց մէջ Ռուսիոյ դիրքին վերահաստատումը փափաքելի է։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

8/21 Հոկտեմբեր 1095

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ Օ.Ո.	97.25
Երէկուան էն բարձր գինը »	97.27
» էն վար գինը »	97.23½

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	131.75
Երէկուան էն բարձր գինը »	131.87½
» էն վար գինը »	131.50
Շիրքէթը Խայրիէ	35.—
Օսմանեան Պանքա	611.—
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.	245.—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	516.—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա.	313.—
» « » Բ.	269.50
Պանք Նաս. Կրէս.	429.—
Թրամվայի բաժնեթուղթ	7.40
Անատօլ. Երկ. բաժնեթ. Ա.Ո	16.10
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ.Օ.	3.80
Լաւրեոմ ֆր.	53.—
Թրանսվալ »	75.—
Րէժիի պարտաթուղթ ֆրանք	384.—
Ռուսական 4% 1901	93.30
Ճափոնական 4%	90.63
Սպանիական արտաքին	92.95
Անգլիական Քոնսոլիտէ Ա.Ո.	88.63
Ֆրանսական Ռանթ ֆր.	99.45
Լոնտոն 3 ամիս	109.25
Բարիզ »	22.93
Վիէննա չէք ֆիօր.	21.94
Պէրլին անտոկոս չէք մարք	18.66

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղշ.էն	ղշ. ֆր.
Մէճիտիյէ արծաթ	107.29
Անգլիական ոսկի	109.32
Ֆրանսական ոսկի	87.10
Քրիմեց	51.04

«ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ» ՈՍԿԵՐՈՒԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ
ԳՐԵՑ
ՕԹԹՕ ԼԷՆԿՈՒԻ

— 19 —
ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
ՍԻՄՈՆ ՉԷՕՄԼԻՋՃԵԱՆ

Չնաշխարհիկ Ադամանդներուն Խորհրդաւոր Գողութիւնը

Զ.

ՄՐ. ՊԷՐՆՍ ՄԻՋՈՑ ԿԸ ԽՈՐՀԻ

Տասը վայրկեան անցաւ այսպէս, որ անվերջանալի երեւցաւ Մր. Պէրնսի։ Մր. Թօրէ, վերապէս Մր. Պէրնսի աչքերուն մէջ նայելով չեչտակի, ըսաւ անկեղծ զարմանքով մը,

—Ինչէ՞ն գիտցաք որ բժիշկ եմ։

—Չեմ հասկնար, ըսաւ Մր. Պէրնս ցած ձայնով։

—Մր. Պէրնս, դուք դիս այս սենեակը բերիք և ըսիք որ բան մը հարցնել կ'ուզէիք։ Երբ ներս մտայ և մարմինը տեսայ, անմիջապէս հասկցայ որ խաղ մըն էր։ Զարմանքով կը հարցնէի ես ինծի թէ ինչո՞ւ հոս բերիք զիս և լռութիւն կը պահէի։ Դուք ալ լուռ կը մնայիք։ Շատ լաւ։ Ինչ որ կրցայ եզրակացնել, սա էր թէ այս կինը սպաննուած էր և թէ կարծելով որ ես բժիշկ եմ, կը փափաքէիք մասնագէտ անձի մը օժանդակութիւնը վայելել։ Զարմացայ որ ի՞նչ բան ենթադրել տուաւ ձեզի որ ես բժիշկ եմ։ Ատոր համար էր որ այն հարցումը ըրի ձեզ։ Հասկցա՞ք հիմա։

—Այո՛, ըսաւ Մր. Պէրնս յուսախաբ։ Լաւ ուրեմն, ըսեմ ձեզի որ ձեր բժիշկ ըլլալը չէի գիտեր և թէ հոս բերի ձեզ հարցում մը ընելու համար։

—Իրա՞ւ, բ՞նչ հարցում է։

—Կրնա՞ք ըսել թէ այս կինը ո՞վ է։

—Զարհաղանց պահանջում մըն է ադ։ Ակնթարթաջ երբեք տեսած չեմ այս կինը։ Ուրիշ հարցում ունի՞ք։

—Ո՛չ։

—Ուրեմն, մնաք բարով։

Մր. Թօրէ քաղաքավարութեամբ խոնարհեցաւ, ձեռնոցը շտկեց և դէպի դուռը գնաց դուրս ելնելու համար։ Մր. Պէրնս փութաց անոր ճամբան գոցել, որպէսզի ըլլալով միջոց չտալ որ Մր. Միչըլն իմացնէ։ Դուռը ինք բացաւ, դուրս հանեց Թօրէն և անոր երեսէն նայեցաւ։ Ան ատեն Մր. Միչըլ ներս մտաւ և սպաննուած կնոջ մարմինը տեսաւ։ Եթէ Մր. Թօրէ ամենափոքր յուզում մը ցոյց տուած չէր դիակը տեսած ատեն, ընդհակառակն Մր. Միչըլ, հազիւ թէ ակնարկ մը ձրգած, սոսկումի ճիչ մը արձակեց և քանի մը քայլ մօտենալով դիակին, պոռաց։

—Ի՞նչ կը նշանակէ ասիկա, Մր. Պէրնս։

—Ի՞նչ կը նշանակէ մի, աւելցուց Մր. Պէրնս հանդարտ դէմքով մը։

Երկու մարդիկը քանի մը վայրկենի չափ իրարու երես նայեցան։ Յետոյ Մր. Միչըլ աչքերը վար առաւ և մրմնաց։

—Անխելքին մէկն եմ։

Եւ անդին դարձաւ նորէն դիտելու համար դիակը։ Վայրկեան մը ետքը ետին դարձաւ և իր սովորական պաղարիւնութիւնովը ըսաւ,

—Բօիք որ ինծի բան մը պիտի հարցնէիք։

—Այո՛։ Կը փափաքիմ որ ըսէք թէ ո՞վ էր այս կինը։

—Այսինքն ո՞վ էր այս կինը, ըսել կ'ուզէք։ Ռօզ Միչըլն էր։

—Ա՜հ, կը ճանչնայի՞ք ուրեմն։

—Խոստացած էի մէկ հարցումի միայն պատասխանել և պատասխանեցի։

—Խոստովանեցաք ճանչնալնիդ։

—Ասիկա չէք կրնար ապացուցանել։

—Իրա՞ւ կ'ըսէք։ Բայց վկաներ ունիմ։ Տեարք, մէջտեղ ելէք եթէ կը հաճի՞ք։

Դուռ մը բացուեցաւ և երկու բժիշկներ ներս եկան։

Մր. Պէրնս շարունակեց,

—Ի՞նչ պիտի ըսէք հիմա։

—Շատ երախտապարտ եմ ձեզի որ այսքան շուտ իմացուցիք առանձին չըլլալնիս։

Մր. Պէրնս չրթունքը խածաւ այս հեգնական խօսքերը լսելով, և Մր. Միչըլ տոքդրներուն դարձաւ ու շարունակեց,

—Տեարք, ուրախ եմ որ հոս անցած դարձածը լսեցիք։ Կրնաք իբր վկայ կանչուիլ։ Եթէ ձեր յիշողութիւնը սուր է, կը խոստովանիք որ Մր. Պէրնս հարցուց ինծի թէ ո՞վ է այս կինը և ես ալ պատասխանեցի իր խօսքը չտկելով, «Ռօզ Միչըլն էր»։ Ճի՞շդ է։

—Շա՛տ ճիշտ, պատասխանեց տոքդորներէն մէկը։

—Մր. Պէրնս կը պնդէ որ այս կինը, զոր ճանչցած եմ, անծանօթ չէր ինծի։ Ես առ առաւելն ընդունեցայ որ անունը գիտէի, ինչ որ տարբեր բան է։

—Ատկէ աւելի՞ն ընդունեցաք, պատասխանեց Մր. Պէրնս զուարթօրէն։ Այս անկենդան մարմնոյն անուն մը տալ կարենալու համար պէտք է մօտէն ճանչցած ըլլաք զայն։

—Իրաւունք ունիք, Մր. Պէրնս, պէտք է դէմքն ալ տեսած ըլլալ։ Այսպէս է որ կը ճանչնամ նաև դերասան Լիլիրն Ըսէլի անունն ու դէմքը։ Ե. Թէ անոր դիակին ինքնութիւնը հաստատէի, ապացոյց մըն է որ անձնապէս կը ճանչնամ զայն։

—Անշուշտ ո՛չ։ Բայց չէք կրնար պնդել որ այս կինը ձեզի ծանօթ ըլլայ միեւնոյն եղանակով։ Ռօզ Միչըլ անուանի կին մը չէր։

—Ինչէ՞ն գիտէք։

—Անուանի՞ էր։

—Ատիկա ուրիշ խնդիր է, որուն պատասխանել չեմ ուզեր վկաներու առջեւ։ Եթէ կը հաճիք մինչեւ տունս գալ հետիոտն, ձեռքէս եկածը պիտի ընեմ բացատրելու համար ձեզի թէ ի՞նչպէս կրցայ հաստատել դիակին ինքնութիւնը, առանց անձնապէս ճանչցած ըլլալու այս կինը։

—Անշուշտ կուգամ, վանդի պէտք է որ լուսաբանեմ այս գաղտնիքը։

Եւ միասին դուրս ելան և հինգերորդ ծառուղիէն անցան լռութեամբ։ Մր. Միչըլ անշուշտ կը խորհէր իր գտնուած դժուարին դիրքին վրայ և Մր. Պէրնս շատ գոհ էր և բացատրութիւնը փութացնելու պատճառ մը չունէր։ Այսպէս ժամանակ գտաւ մտովի քանի մը նօթեր առնելու, որոնք սա բառերուն մէջ պիտի ամփոփուէին եթէ գրի առնուած ըլլային,

—Ինչո՞ւ այս երկու մարդիկը ցնցուեցան երբ ըսի թէ ադամանդները կառախումբէն դուրս պոռուած էին։ Պատճառը սա չէ՞ որ երկուքն ալ տեղեակ էին այս իրողութեան։ Եթէ ասիկա ճիշտ է, Թօրէ գիտցած ըլլալու է, վանդի շատ կարելի է որ գողը ի՞նք եղած ըլլայ։ Այս պարագային կա՛մ Միչըլ մեղսակից մըն է կամ տեսած է միւսին կողմէ կայարանի մը մէջ պարկին պահուելը։

(Շարունակելի)

ՎՌԱՄՇԱՊՈՒՀ ԹՍՇՃԵ'ԼՆ ԱՏՍՄՆԱԲՈՅԺ

Վկայեալ Կայս. Բժշկ. վարժարանեն եւ պաշտօնական ատամնաբոյժ
Ազգ. Հիւանդանոցի

Այս անգամ իր բնակարանը Լանկայ Թուլուսայ Մէյտանը թիւ 64 իր նոր տունը փոխադրած ըլլալով, կը խնդրէ ազնիւ յաճախորդներէն որ հաճին պէտք եղած ժամանակ դիմել վերոգրեալ հասցէին։

Մեծ խնամքով կը դարմանէ փտած ամէն տեսակ ակռաներ և լիսեռի տեսակ տեսակ հիւանդութիւններ, նոյնպէս վերջերս Եւրոպայէ բերել տուած գործիքներու միջոցաւ խիստ ճարտարօրէն կը պատրաստէ և կը զետեղէ բնականին յար և նման արհեստական ակռաներ։

Ինչպէս միշտ ցարդ, այժմ ալ կը շարունակէ իր այցելութիւնները շաբաթը երկու օր կէս օրէ վերջ Մաքրիգիւղ Սթայլոյ Ճարտէսի, Սաեփան էֆ. Թէրզեանի դեղարանը և Սամաթիոյ Գողոս էֆ. Անուշեանի դեղարանը։

ԶՐԻ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ

աղքատներուն եշ.օրեր կէս օրէ վերջ. իր բնակարանին մէջ։ 50—10

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ՆԻՒԹԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Դիմել՝ Օ'ԶԱՒԹԻՒԼԸ ՏԷ ՊՕԶԱՌ
Վ. ԱՃԱՌՈՍՏՈՒՆԸ
(Ա. Մ. ԳԱՐԻՊԵԱՆ)
44, Եիւքսէք Գայտրըմ, 44
ՂԱԼԱԹԻԱ, Կ. ՊՕԼԻՍ 3—20

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ԳՐԱՏՈՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԷԼԷՃԵԱՆ
ՁԱԳՄԱԳԱՃԼԱՐ, ՄԵԾ ՆՈՐ ԽԱՆ

Գելէճեան գրատունը պարիս ունի ծանուցանել դպրոցական մարմիններու — հոգաբարձու, անօրէն, տեսուչ, ուսոյց ուսուցիչ— թէ ի վիճակի է յառաջիկայ ուսումնական տարեշրջանին խնամով, ու փութով հայթայթել Մէարիֆէն արտօնուած Օսմ. եւ Հայերէն ամէն տեսակ գիրքեր։ Դրատան նպատակն եղած է յաճախորդին շահուն մէջ փնտռել իր շահը։ Իր գտած համակրութեան պայծառոյն է յաճախորդներուն մեծ թիւը որ կը ստուգուայ հետզհետէ։ Փորձ մը միայն կը բաւէ հաճկնալու գրատան գործառնութեան եղանակը։ Փոփոխներուն ձրի կը դրկենք յառաջիկայ 1905-906 տարեշրջանի համար իւրաքանչիւր դասընթացքի վրայ պատրաստուած դասագրքերու ցանկը։ 30—24

ՏՕՔԹ, ԽԱՉԻԿ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Պահնէ Գարու, եաճարավաճառ
Հանի Պէիր էֆ ի դէմը իր մասնաւոր դարմանատունը թիւ 19
ամէն օր ժամը 5—11

Նոյնպէս՝ Կէտիկ Փաշա, Միւսէլիմ փողոց, Լուսին դեղարանը ամէն առաւօտ մինչեւ ժամը 5.

Ամէն անոնք որոնք կը տառապին ծննդական գործարաններու հիւանդութիւնով կրնան դիմել վերոյիշեալ կարգ եւ փորձառու բժշկին, որ երկար տարիներ գաւառներու մէջ իր արուեստը ի գործ դրած և հիմա եկած հաստատուած է վերոյիշեալ տեղերը։ Ցարդեալի բժիշկը իր ծանօթ ժամանակութիւնով կը խստանայ քիչ ժամանակի մէջ կատարելագէս բժշկել իրեն դիմող հիւանդները։ Հիմնդարձի օրերը ձրի։ 20—14

ՆՈՐ ՃԱՇԱՐԱՆ

Պահնէ Գարու. Իզմիր Փողոց, հանդերձավաճառ Մ. Բիւթայի դերձակատան կից բացած եմ թիւ 4 ճաշարան մը որ երկար տարիներէ ի վեր նոյն կողմերը ճաշարանպետութիւն ընող կավրիլ Անասասիանին վարչութեան տակ կը գտնուի։ Ցանխորդները չատ գոհ պիտի մնան ասպասներէն, կերակուրներէն և պաշտանէից կենցաղագիտութենէն։

01—13 ԱՐՈՍԴՕՂԱՖԻ ՔԱՑԱ ՕՂԼՈՒ

ՕՆՆԻԿ ՀԱՃԻՍԱՐԻՄ

ՇԱՔԱՐԵՂԷՆԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Բերա, Բանկալթի, Պէօյիւքտէրէ Ճասսքսի
Թիւ 38 եւ Ադանամի, թիւ 124

Այս վաճառատունց մէջ կը ծախուին Եւրոպական և Օսմանեան ամէն տեսակ ընտիր շաքարեղէններ, բաստաներ, լոքումներ, լիքէօրներ, իքսիրներ, հարսնիքի, նշանտուքի և կնունքի յատուկ զարդարուն շաքարեղէններ, ամէն տեսակ անուշեղէններ, եւն. եւն.։

Կ'ստանձնէ հարսնիքներու պատարագութիւնը, գոհացուցիչ և դիւրամատչելի պայմաններով։ Կը գտնուի նաեւ ԸՆՏԻՐ ՊԱՂՊԱՂԱԿ, մանաւանդ Բանկալթիի խանութին մէջ, ուր կրնան յաճախել Բանկալթիի ընտանիքները և խիստ գոհ պիտի մնան։

Այս վաճառատունը բնաւ առնուութիւն չունի ուրիշ ո՛ և է նմանօրինակ հաստատութեան հետ։ 50—26

Ա. ԱՆԳԱՔԱՇԵԱՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Սգերլիք
Դրամագլ. աւելի քան 13,000,000
Տարեկան գանձում տոկոսէ և ապահովագիրէ 4,162,578
Անգլ. ապահովագրական ընկերութիւն հրդեհի դէմ եւ կեանքի վրայ
Որ այժմ ձուլուած է Ռ.ՕԹԸԼ ապահովագրական ընկերութիւնն ենթ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւն ամէն տեսակ տեփականութիւններու վրայ, — քարէէն և փայտէէն կալուածներ, առեւտրական թանգեր, ապրանքներ, եւն. եւն.։

Լանքաշիր միշտ նպաստաւոր եղած է ամէն կարուստ արդ և արդար կերպով կարգադրելու համար։

Իր դրամագլխին 13,062,125 անգլ. ոսկի բարձր թիւը բացարձակ ապահովութիւն մը կ'երաշխաւորէ ապահովագրեալներուն։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆԵՐ
ԼԻՎԷՐՊՈՒԼ, թիւ 1' ՆՈՐԹ ՃՕՆ ՍԴՐԻԴ
ԼՈՆՏՈՆ, 28' ԼՕՄԳԱՐՏ ՍԴՐԻԴ
ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՅ
ՊՕՆՏ ԴԷԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԴ.
Նո. 4 և 5 Գիւլիւք Թիւնէլ խան
Դեր. Գործակալ Էֆէրնեֆի
ՄԱԳՍՈՒԴ Ց. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ

Ուրիշ դեր գործակալութիւններ ունի Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ 50—32

ԷՊՕՆՕՄԻԱ ՊԱՆԹ
(EPARGNE-CHANCE)
Ն. ԲԱԲԱԶՕՂԼՈՒ ՎԷ ԾԻՒՐԷՔԵԱՍԸ
ՊԱՆԳԱՍԸ

ՍՔԱՆՊՕԼՏԱ ՍԻՐՔԷՃԻՏԷ ՔԷՕԲՐԻՒԼԻ ԽԱՆԸՆՏԱ
ՆՈՒՄԷՐՕ 26

ԱԹԷՐԼԸՐ տլբզ Թէէթիյթլա հէր տարիլիւ իքթամիյէլի վէ ֆիթլի թահվիլաթ
ԳՕՆԹՕ ԻՏԻԼԻՐ, գուբօնլար վէ իսապէթ օլունան թահվիլաթ
ԱՎԱՆՍ ՎԷՐԻԼԻՐ էհամ իւզէրինէ ավէ ոզ ֆիթլի օլմագ իւզրէ
ԹԱՀԳԻԴ ԻՏԻԼԻՐ ժէճճանէն, պիւճիւմէ թահվիլաթքն իսապէթ իլաուպ իթմէթիկի.
ԱԹԷԼԸՐ Իզմիր Համիտիյէ Սէնայի մէզքէթլի վէ սոիր բուխարթը բիլանգո պիլէթլերի
ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՕԼՈՒՆԸՐ հարիգէ գարնը էպնիյէ վէ մսպիլեա։

ԻՍԹԱՐ. — Կէրէք բիացմըզ վէ կէրէքսէ վիլայաթը Շահանէ իչին ճիաամ սաէնթլէրէ իհթիյաճ վար սբբ։ Տօկսան գօմիսիօն վէրիլիր։ Գալ խուսուսա եա սոյրուսան սոյրայա եախսա մէքթուպ իլէ Բէօբրիւլիւ խանընսա վագզ միսիրէյէթը ուժումիյէյէ միւրաճաաթ իսթիւ։ 29—50

— Ո՛չ։

—Ուրեմն, մնաք բարով։

Մր. Թօրէ քաղաքավարութեամբ խոնարհեցաւ, ձեռնոցը շտկեց և դէպի դուռը գնաց դուրս ելնելու համար։ Մր. Պէրնս փութաց անոր ճամբան գոցել, որպէսզի ըլլալով միջոց չտալ որ Մր. Միչըլն իմացնէ։ Դուռը ինք բացաւ, դուրս հանեց Թօրէն և անոր երեսէն նայեցաւ։ Ան ատեն Մր. Միչըլ ներս մտաւ և սպաննուած կնոջ մարմինը տեսաւ։ Եթէ Մր. Թօրէ ամենափոքր յուզում մը ցոյց տուած չէր դիակը տեսած ատեն, ընդհակառակն Մր. Միչըլ, հազիւ թէ ակնարկ մը ձրգած, սոսկումի ճիչ մը արձակեց և քանի մը քայլ մօտենալով դիակին, պոռաց։

—Ի՞նչ կը նշանակէ ասիկա, Մր. Պէրնս։

—Ի՞նչ կը նշանակէ մի, աւելցուց Մր. Պէրնս հանդարտ դէմքով մը։

Երկու մարդիկը քանի մը վայրկենի չափ իրարու երես նայեցան։ Յետոյ Մր. Միչըլ աչքերը վար առաւ և մրմնաց։

—Անխելքին մէկն եմ։

Եւ անդին դարձաւ նորէն դիտելու համար դիակը։ Վայրկեան մը ետքը ետին դարձաւ և իր սովորական պաղարիւնութիւնովը ըսաւ,

—Բօիք որ ինծի բան մը պիտի հարցնէիք։

—Այո՛։ Կը փափաքիմ որ ըսէք թէ ո՞վ էր այս կինը։

—Այսինքն ո՞վ էր այս կինը, ըսել կ'ուզէք։ Ռօզ Միչըլն էր։

—Ա՜հ, կը ճանչնայի՞ք ուրեմն։

—Խոստացած էի մէկ հարցումի միայն պատասխանել և պատասխանեցի։

—Խոստովանեցաք ճանչնալնիդ։

—Ատիկա չէք կրնար ապացուցանել։

—Իրա՞ւ կ'ըսէք։ Բայց վկաներ ունիմ։ Տեարք, մէջտեղ ելէք եթէ կը հաճի՞ք։

Դուռ մը բացուեցաւ և երկու բժիշկներ ներս եկան։

Մր. Պէրնս շարունակեց,

—Ի՞նչ պիտի ըսէք հիմա։

—Շատ երախտապարտ եմ ձեզի որ այսքան շուտ իմացուցիք առանձին չըլլալնիս։

Մր. Պէրնս շրթունքը խածաւ այս հեգնական խօսքերը լսելով, և Մր. Միչըլ տոքդորներուն դարձաւ ու շարունակեց,

—Տեարք, ուրախ եմ որ հոս անցած դարձածը լսեցիք։ Կրնաք իբր վկայ կանչուիլ։ Եթէ ձեր յիշողութիւնը սուր է, կը խոստովանիք որ Մր. Պէրնս հարցուց ինծի թէ ո՞վ է այս կինը և ես ալ պատասխանեցի իր խօսքը չտկելով, «Ռօզ Միչըլն էր»։ Ճի՞շդ է։

—Շա՛տ ճիշտ, պատասխանեց տոքդորներէն մէկը։

—Մր. Պէրնս կը պնդէ որ այս կինը, զոր ճանչցած եմ, անծանօթ չէր ինծի։ Ես առ առաւելն ընդունեցայ որ անունը գիտէի, ինչ որ տարբեր բան է։

—Ատկէ աւելի՞ն ընդունեցաք, պատասխանեց Մր. Պէրնս զուարթօրէն։ Այս անկենդան մարմնոյն անուն մը տալ կարենալու համար պէտք է մօտէն ճանչցած ըլլաք զայն։

—Իրաւունք ունիք, Մր. Պէրնս, պէտք է դէմքն ալ տեսած ըլլալ։ Այսպէս է որ կը ճանչնամ նաև դերասան Լիլիրն Ըսէլի անունն ու դէմքը։ Ե. Թէ անոր դիակին ինքնութիւնը հաստատէի, ապացոյց մըն է որ անձնապէս կը ճանչնամ զայն։

—Անշուշտ ո՛չ։ Բայց չէք կրնար պնդել որ այս կինը ձեզի ծանօթ ըլլայ միեւնոյն եղանակով։ Ռօզ Միչըլ անուանի կին մը չէր։

—Ինչէ՞ն գիտէք։

—Անուանի՞ էր։

—Ատիկա ուրիշ խնդիր է, որուն

ՉԿԱՆ ԻՐՈՂԻ ՊԷՏՔ ՈՒԼԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

Գիտութիւնը այսօր ի՛նչ ճշմարիտ հրաշալիքներու ականատես եղած է ձեռնի ի գործածող անձերու հանդէպ, ուստի կ'ուզէ՞ք օգտուիլ գիտութեան այս առաւելութիւններէն, խմելէք միմիայն Մօ ի՞ի անոր ձ ան իր. ստակ-ոյն գ-ուայի է որ այս հրաշալի իւրը հրապարակեցաւ վրայ, մեծ մասամբ երկրորդ տեսակէն գանուելով, զրկուած է իր մէջ պարունակած ազդեցիկ յատկութիւններէն և անանք փոխանակ գնացատ ի՛ արդիւնքներ ապրուս ձեզ, ընդհակառակ առողջութիւն ի՛ն խանգարելու միայն կը ծառայեն։

Ուստի եթէ կ'ուզէք խմել զուտ և անխառդխ ձ ան իւղ, հաճեցէք

ԴԻՄԵԼ ԽԱՉԻԿ ՖԷՍՃԵԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Մահմուտ Փաշա Պաշի. «պօղոչանի»ին դէմ, թիւ 261

ուր պիտի գտնէք հոն ձեր ճաշակին և ձեր սահմանին խիստ ախորժելի և դիւրամարս առանց հոսի Նորվէկիոյ հանրածանօթ ան (Բէքէր-Մօլլեր) ֆապրիքայի ձկան իւղին առաջին տեսակը, որ այս տարի եւս մասնաւոր յանձնարարութեան մը համաձայն բերել տրուած ըլլալով կը ծախուի Թէ՛ մանաւոր չիշերու մէջ և Թէ քաջով։

Սոյն ձկան իւղը ամէնէն դժուարամարս և ամէնէն փափկա-գլ տասմոքքի համար իսկ խիստ ախորժելի ըլլալով Թէ՛ մեծերու և Թէ՛ ախտակազմ պզտիկ աղջոց միակ դեղն է, որ կրնայ խիստ դիւրութեամբ խմուիլ և կը բուժէ կուրծքի, մորթի, բսխորբիթի, սրբանայի, քիլարիտութիւն. ուժաթափութիւն, նիհարութիւն և ասանց նման խել մը հիւանդութիւններ։ Ուստի ամէն անանք. որոնք կը փափաքին խմել Թէ՛ ամառ և Թէ՛ անարատ ձկան իւղ, Թող հաճին դիմել դեղարանս, գնելով պզտիկ քանակութիւն մը որով կրնան ստուգել հրաշագործութեանս ճշդութիւնը։

Հոս անգամ մը եւս կը կրկնենք Թէ՝ Դեղարանս որ Պաշ. Հասարակութեան շնորհիւ ջերմ ընդունելութեան արժանացաւ իր ուղղամիտ գործունէութեամբը, դեղերուն Թարմութեամբը, դեղագիրերու ճշդապահ պատրաստութեամբը, գիներու չափաւորութեամբը և արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբը միշտ գոհ ձգելով իր ազնիւ յաճախորդները եւ ասոյց ամէնուն կը միանայ դեղարանիս գլխաւոր պզտուկն ալ ոյ որ է ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. կը յուսանք որ Արգոյ յաճախորդները ինչպէս ցարդ, յետ այսու ևս միշտ պիտի շարունակեն իրենց վստահութիւնը Դեղարանիս նկատմամբ, և փոխանակ հեռաւոր տեղեր դիմելու՝ պիտի այցելեն ուղղակի Դեղարանս, ուր ամէն տեսակ դիւրութիւններ պիտի ընծայուին իրենց կատարելագէս գոհ Թողելու համար։

ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԳԻՇԵՐԱՑԻՆ ՍԳԱՍ 50—4

Ն. ՍԷՖԷՐ ՕՂԼՈՒ ՍԻԿԱՐԱ ՔԵԱՂԸՏԸ ՖԻԼՈՐԻԳԱՍԸ

Տէրսաատէթ Քիւչիւք Եայտրզ խան Ն. 6, 7, 8, 9

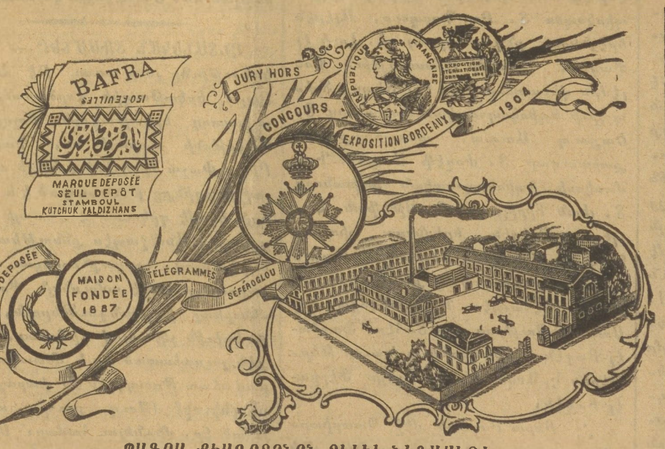

ՊԱՖՐԱ ՔԵԱՂԸՏԸՆԸՆ ՏԷԼԻԼ ՆԷՖԱՍԷԹԻ

Պաֆրա քեաղըտընըն էն մուքէմմէլ տիկտա քեաղըտարընա ֆոիզ օլաբիլիր էրպաղը մէրազ Թարաֆընան էօՖէտէնգէրի ժամուր իսա։ Պաւ քերրէ մէզքիրբ ալանընընը նէֆիս վէ հրֆիզ սբ՛էթէ միւվաֆֆ։ օլաբլո հէր տիւրլիւ ազատ օլարազ Թասարիֆ իլուն Լանտա, Բարիզ. Պելգիոն վէ Եվրոբանընը պէլտաբ մէշհուրէի սահրէսինաէ ալշլմըշ սէրկիլէռիսաէ ինրազ խաչէն ալԹուն մուալեալարը դիքր իթմէք քէֆսէզէթ իսէր։ Նէֆսէթի զաԹէն մաալիմ օլան պու քեաղըտընը պու քերրէ միւխԹէլիֆ սէրկիլէրէն ալԹուն մուալեալար իհրազ իԹՀէտ իքթիսադ իթթիկի բուղդէթի պիր գաթ ատա Թէզերա իսէնէք տիր։ 3—10

ԱԿՕՍՏԻՆՈՔ

ունի՞ք փոսք, կոսրք, ցաւ և լին տերու հիւանդութիւն։ Կատարեալ դարմանումի, և բնականին անթերի գեղեցկութիւնը արհեստական ակռաներու դեղեղման, և լիովին գոհ մնալու համար, դիմել ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԻ

Կ. Գալաթա Գալէ Գարու, Գիւ-Գիր-Զէ լիսէն դէմաց, ժամը 5էն 11½, և ամէն առաւօտ կանուխ, Սկիւտար Իսարէյէ, իր բնակարանը։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ 14—50

ՊԱՂՋԷ ՄԵՐԱԳԼԻՍՐԸՆԱ

ՊԱՂՋԷՎԱՆԼԱՐԱ ՎԷ ՋԻՆՋԷՖԻԼԷՐԻ

Սիւնպիւլ վէ լալէ վէ զամազագ վէ էմսալի չիլէք սողանլարընը սիքէնէ մէզմանի եաղալարեր։

Գինէնալէյի միթէխասսիսի ՃՕՆ ՏԷՔԷՐՍԷ միւրաճաաթ իսթիյիզ։

Ղալաթասա Գէօրիք Թիւնէլ խանընտա 9 Նուամերօյու մաղազասընա հէր նէվ չիչէք վէ չէմ վէ սարիբ Թասմը վէ էլաթ վէ էսէվաթ սարբլար։ 9—16

ՄԱՅՐԱԿԱՆ ԿԱԹԸ

Մայրական կաթն ալ գտնուեցաւ վերջապէս։ Ցաւալի է որ նոր սնունդեան կաթը գուիլերիականէն խիստ ընտիր և սննդատար է։ Ֆրանսական

Ըռուսս ս'էրմսն (Մ. և Օ) Ընկերութիւնը Ֆոսֆաթէն և նորմանթոյ ասենապատուական կաթէն պղոց համար ընտիր մնունդ մը պատրաստած է ՖԱՐԷՆ ԼԱԹԹԷ ՖԻԼԱՆԹԷՆ անուամբ որ մոր կաթին տեղը կրնայ բռնել բացարձակապէս։ ՖԱՐԷՆ ԼԱԹԹԷ ՖԻԼԱՆԹԷՆ խիստ անուշահամ է, մեծ սիրով կ'ուտեն պէպէքներն և քանի՛ ուտեն՝ ա՛յնչափ կ'գիրնան ու կ'ուժգնանան։ Տղոց ու կիներու հիւանդութեան ժամանակ բժիշկներ պէպէքներուն իրենց մնունդ միայն Ֆարեն Լաթթ Ֆիլանթեն կը յանձնարարեն որ նիւթ դիւրամարս է. տղոց սամոքսը չի խանգարեր փորկապութիւն չի պատճառեր, ասոց սկսայ հանելն ու ոտքի ելլելը կը դիւրացնէ ու կը փութացնէ և զանոնք կը պաշտպանէ ազդ յատուկ ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ։ Անանք որ իրենց որսի հատորներուն առաջնութեանը կը ցանկան և կը փափաքին ապագային հուժկու, առողջ և կորովի տեսնել իրենց զաւակները, անհրաժեշտ է որ անուանի նմանութենէ չխաբուին ու իրենց զաւակներուն իբր սնունդ փնտռեն միայն և միայն ՖԱՐԷՆ ԼԱԹԹԷ ՖԻԼԱՆԹԷՆ և տուփերուն վրայ ալ այս մարգոյն։ Կը ծախուի ամէն մեծ նպարավաճառներու, դեղագործներու և դեղավաճառներու քովէ։

Մեծաքանակ գնումներու համար դիմել Գ. Է. Ծ'ԱՆՆԻՒ վաճառատունը. Կ. Գալաթա Սուլուֆեան խան թիւ 23, 25։ 20—50

ՏՕՔԹ. ՔՈՒԶՈՒՐԻ

Մասնագէտ ծննդական գործարաններու, մորթային, վէներային, միզանցքային և կնոջական հիւանդութիւններու։ Երկար տարի պաշտօնավարած է Բարիզի հիւանդանոց երուն մէջ անուանի բժիշկներու քով։ Իր դարմանատունը կը գտնուի Ղալաթա, Եիւքսէք Գալաբրըմի անկիւնը, Վոյվոտա Եասատի թիւ 2, որ ամէն օր ժամը 2էն 10 բաց է։ 21—25

ՄԱԳՈՍԵՆՈՑ

Մանօթ կահագործ և սաղաւարգործ մառանկոզ Միհրան էֆ. Մելքոնեան որ արտեսարի մէջ ունեցած անվիճելի ձեռնասանութեան ու պատուաւոր թեանը համար. համբաւ հանած է, այս անգամ ա՛լ աւելի ընդունելով գործառնութիւնները հաստատած է Վէզիր խանի մէջ, որ կ'ընդունի ամէն տեսակ յանձնարարութիւններ, շինութեան յատուկ սաղաւարդներու տան և գրասենեակի կահերու, խանութներու և վաճառատուներու ապակիներզկերս., դարակներու, հարմանական հանդերձադարաններու պատրաստութեան համար։

Մասնա օրապէս կը պատրաստէ նաև, ոսկուն ի դիմացկուն ապարանները յատուկ գրասենեակներ։ 9—10

ՊԷԼ ՍՕՂՈՒԳԼԸՂԸՆԸՆ
ԹԷՏԱՎԻ ԳԱԲԻՍ

Տօգթոր Էվլանգիրոն Եվրոբատա ճրա իթթիկի, սոն սէյեահաթընա թրպա ճէնի մուվաֆֆագիյէթլէր էլտի իթմիշ օլմազլա մուսմարիյէ սարիլէն փուէի վէ պէտարթլէրի իդամ իսթէճք ալդը իլանլար վէրմէք քարնին պիր նանա զարիֆնատ պէլ սողուգլըղը գարթէն թէտավի իսէր։ Թէրզեանա իսէնէլրանն իւնէրթը թէտավի խաթալ ի քնամիրէն միւնասէֆի օլաբաս սոնրա։

Ղ-ալթ եէնի վէ Եվրոբատա թարիդ օրանն սոն ուսուլ իլէ ֆրէնկի խասսալարընը մուվաֆֆագիյէթը թատ իլէ թէտավի էսէր։ Հէր կիւն սապահ սէհրանէն օնա գատար կալմասա, Պանարգիրատա Գարագալ Օթէլինին գարշուսունա լամպանը տիւքքանընդն իւլէրնատ 97 նումէրալը քէնտի թէտավիխանէսինատ պուրանուս։ 40—34

Յ. ՃԱԿՄԱԿՃԵԱՆ

Հեռ վառօսառատ,
Յերուսաղէմի
Ֆաղաքակ
Ֆարագրեթան
Մոսրակաղարթան

Մի դրամ Ձեր 20ֆրանկը Մրիշ 30-40 գարուշ արժէք ապրանք ուղիղ Յ. Ճակմակճեանի խանութը որ պիտի գտնաք Հիշ ամէն լեգանի. նոր և եղաշամաղ, ինչ շանագանութիւնի ցիրի յերդաբշնայ, ամէնէն նպաստաւոր գինով։

Յ. Ճակմակճեան
Գրառատարի յանկարար.
Թիւնի Խրեի Մէօֆ Կարարուլ
ուղղիր ամէնքն հանրագիտ նշ.
Խրեի. պիտի ղրկուի
Վերջն գին

30—36

ՏԵՐ ԵՒ ՏԵՐՈՒՆ
ՈՐԵ ՀԱՆԵՆԻՍ ՅԱ ԳԱՅՍԱՐԻՆԻ